

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ
ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Αναστάσιος Λεβεντάκης

Επιβλέπων: Πέτρος Κωσταγιόλας

Κέρκυρα Φεβρουάριος 2024

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Λεβεντάκης Αναστάσιος

Υπογραφή

EYXΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με αφορμή το τέλος αυτού του πολύμηνου ταξιδιού έρευνας και συγγραφής , θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς ευχαριστίες μου σε όλους όσους συνέβαλλαν στην ολοκλήρωση αυτής της προσπάθειας. Πρώτα απ'όλα ,θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου τον κύριο Πέτρο Κωσταγιώλα, για τις πολύτιμες συμβουλές του ,τη συνεχή καθοδήγηση του και την αμέριστη υποστηριξή του όλο αυτό το διάστημα.

Επίσης , ευχαριστώ πολύ το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας , που μου έδωσαν τη δυνατότητα να εκπύνησω την παρούσα πτυχιακή εργασία.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στα αγαπημένα μου πρόσωπα και στην οικογένεια μου , για την ανεκτίμητη στηριξή τους από την αρχή μέχρι το τέλος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται τις Μουσειολογικές εργασίες που απαιτείται να πραγματοποιηθούν για να ολοκληρωθεί η δημιουργία και λειτουργία ενός μουσείου.

Συγκεκριμένα , πραγματεύεται την πρώτη αναφορά ,την δημιουργία και μελέτη των υπαρχόντων μουσείων (στη Αρχαία Ολυμπία και των ολυμπιακών αγώνων στη Θεσσαλονίκη). Επίσης την περιγραφή τους και πως θα συμβάλουν στην αναγκαιότητα δημιουργίας ενός νέου μουσείου .

Ως βασικό στόχο έχει , μέσα από την παρουσίαση των απαραίτητων ενεργειών: δηλαδή της καταγραφής , της μελέτης και υλοποίησης , να αναδειχθεί η ιδιαίτερη χρησιμότητα του για την αξία του αθλητισμού στην κοινωνία . Έτσι θα γίνει εύκολη η πρόσβαση της γνώσης σε περισσότερο κόσμο . Επιπροσθέτως να μπορέσει να επιτευχθεί η διαφύλαξη και η διατήρηση των αξιών που πρεσβεύουν για αιώνες τα ολυμπιακά ιδεώδη που θα απορρέουν από αυτό το Μουσείο. Ακόμα αποτελούν μέρος της πολιτισμικής κληρονομιάς της Ελλάδας . Τέλος , πρόθεση αποτελεί να εντοπιστούν και να λυθούν οι δυσκολίες και τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την διάρκεια των παραπάνω ενεργειών ως προς την δομή του .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1) Γενικό πλαίσιο	6
1.2) Ζητούμενα στόχοι	6
1.3) Σκεπτικό μέθοδος δομής.....	7
Κεφάλαιο 2	8
Θεωρητικό Υπόβαθρο - Βιβλιογραφική Επισκόπηση	8
2.1) Εισαγωγή.....	8
2.2) Μουσεία στον 21 ^ο αιώνα ρόλος :(πριν από 15 χρόνια – σήμερα – σε 5 χρόνια)	10
2.3) Ειδικά μουσεία Αθλητισμού (Ορισμός- περιεχόμενο)	12
2.4) Ολυμπιακή ιδέα και ολυμπιακοί αγώνες πως συμβάλουν στον πολιτισμό.	16
2.5) Μουσεία συσχετιζόμενα με τα ολυμπιακά ιδεώδη.	21
2.6)Ανάλυση των δυο μουσείων ολυμπιακών αγώνων σε αρχαία Ολύμπια και Θεσσαλονίκη και επισκόπηση τους	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	24
Σχεδιασμός ανάπτυξης Μουσείου	24
3.1 Αξίες , Όραμα & Αποστολή	24
3.2 Εσωτερικό Περιβάλλον (Καταστατικό - Έδρα & Δομή Ομοσπονδίας).....	25
3.3 Εξωτερικό περιβάλλον (Διεθνές πολιτικές που επιδρούν στην δημιουργία του Μουσείου)	28
3.4 Ανάλυση SWOT.....	28
3.5 Σχεδιασμός - Στρατηγική (Σχέδιο δράσεις ως προς την δομή για την ανάπτυξη και υλοποίηση του)	29
3.6 Καινοτόμες υπηρεσίες που έχουν εφαρμοστεί και θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην λειτουργία του Μουσείου.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	33
Συμπεράσματα και προτάσεις	33
4.1 Τι αποκομίσαμε	33
4.2 Προτάσεις για περεταίρω έρευνα στο μέλλον.	34
Βιβλιογραφία.....	35
1.1 Ελληνογλωσση βιβλιογραφία.....	35

1.2 Ξενογλώσση βιβλιογραφία.....	35
1.3 Ιστοσελίδες/Επίσημα Site.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1) Γενικό πλαίσιο

Πρωταρχικός στόχος είναι να μελετήσουμε τα υπάρχοντα μουσεία και πιο συγκεκριμένα το τι προβλέπετε για τα αθλητικά μουσεία, τους ολυμπιακούς αγώνες ως θεσμός, ποιες αξίες πρεσβεύονται καθώς και το πως επηρεάζουν τον πολιτισμό και τους ανθρώπους σήμερα τόσο την νεολαία όσο και τους μεγαλύτερους.

Έπειτα από την έρευνα αυτή τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου μουσείου όπου το επίκεντρο θα είναι τα ολυμπιακά αθλήματα και η εξέλιξη τους ανά τους αιώνες. Οπότε θα εξετάσουμε τα στάδια όπου απαιτούνται για την δημιουργία του, το θεωρητικό πλαίσιο καθώς και το περιβάλλον που θα πρέπει να υπάρξει ώστε να λειτουργήσει σωστά .

Ακόμα πως η δημιουργία νέων τεχνολογιών θα το επηρεάσει στο μέλλον ώστε να κάνουν το μουσείο θελκτικό και όχι βαρετό στους επισκέπτες καθώς η τεχνολογία έχει σημαντικό ρολό στην ζωή μας πλέον

1.2) Ζητούμενα στόχοι

Στην εργασία αυτή ζητούμενα είναι η μελέτη και η δημιουργία του μουσείου των ολυμπιακών αθλημάτων. Τα στάδια που θα ακολουθηθούν είναι: πρώτον η μελέτη και η ανάλυση των υπάρχοντων μουσείων για να γίνει αντιληπτή η αναγκαιότητα τους μέσα στην κοινωνία. Δεύτερον η αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός νέου μουσείου. Ακόμα, ένα κύριο μέλημα θα πρέπει να είναι η λειτουργία του σύμφωνα με τους διεθνείς κανονισμούς.

Στόχος είναι η δημιουργία ενός νέου μουσείου, ο τρόπος ανάπτυξης του, τα στάδια όπου πρέπει να ακολουθηθούν, οι δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούνε έτσι ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί και στη πορεία του χρόνου να διατηρηθεί στο ακέραιο καθώς και να αναπτύσσεται για τις επόμενες γενιές .

Ένα ακόμα σημαντικό μέλημα είναι η βιωσιμότητα του μουσείου μέσω των εισιτηρίων, των χορηγιών ή διάφορων κονδυλίων όπου θα μπορέσουν να διαιτηθούν.

Τέλος πρέπει να αναπτυχθεί το Εσωτερικό περιβάλλον (καταστατικό – έδρα και δομή ομοσπονδίας), το Εξωτερικό περιβάλλον (Διεθνές πολιτικές που επιδρούν στην δημιουργία του Μουσείου) και τέλος η Ανάλυση SWOT. Σημαντικά κομμάτια επίσης στη δημιουργία του μουσείου

είναι η δημιουργία στρατηγικού σχεδιασμού - δηλαδή η Στρατηγική (Σχέδιο δράσεις ως προς την δομή για την ανάπτυξη και υλοποίηση του) . Ακόμα ένα σημαντικό βήμα θα είναι η ύπαρξη Καινοτόμων υπηρεσιών που έχουν εφαρμοστεί και θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην λειτουργία του Μουσείου. Αναλυτικότερα θα μπορούσε να γίνει χρήση εικονικής πραγματικότητας, προσομοιωτές, χρήση ψηφιακών ολογραμμάτων και ακουστικές αφηγήσεις καθώς και τη δημιουργία μουσειοεκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσω διαδραστικών παιχνιδιών για την καλύτερη κατανόηση και διασκέδαση. Επίσης υπάρχουν και εφαρμογές τις οποίες αναπτύσσουν και διαθέτουν στο κοινό τα Μουσεία οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο κατά τη διάρκεια της επίσκεψης όσο και πριν ή μετά από αυτήν από το σπίτι ή στο σχολείο με υλικό από την επίσκεψη, quiz και άλλα ενδιαφέροντα πράγματα.

1.3) Σκεπτικό μέθοδος δομής

Το σκεπτικό δομής αναπτύχθηκε έπειτα από παρακολούθησης σχετικών μαθημάτων όπου διδάχτηκα στα ακαδημαϊκά έτη της σχολής καθώς μετέπειτα από μελέτη και έρευνα για την πραγματοποίηση της πτυχιακής μου εργασίας με αρχικό στόχο την δημιουργία ενός καινοτόμου αθλητικού μουσείου.

Κάποια από τα μαθήματα της σχολής που μου έδωσαν τα ερείσματα για να ασχοληθώ με τη δημιουργία του μουσείου είναι τα παρακάτω:

1. Εισαγωγή στη σύνθεση και αξιοποίηση μουσειακών χώρων
2. Επιμέλεια και Παρουσίαση Μουσειακών Συλλογών
3. Μουσειογραφία
4. Αλληλεπίδραση Ανθρώπου – Υπολογιστή
5. Θεματικά Μουσεία
6. Οργάνωση και Διοίκηση Μουσείων
7. Μουσειοπαιδαγωγική
8. Εικονικά Μουσεία
9. Μουσεία και Κοινωνικά Δίκτυα

Βασική πηγή έμπνευσης για έμένα ήταν οι αντίξοες συνθήκες κατά τις οποίες προπονούνται οι αθλητές στην χώρα μας και ο τρόπος που καταφέρνουν να μας εκπροσωπούν επάξια και να μας φέρνουν πολλές φορές μετάλλια σε κάθε ολυμπιακούς αγώνες .

Πιο συγκεκριμένα στόχος μου είναι με την δημιουργία αυτού του μουσείου, ο κόσμος να γνωρίσει και να μάθει καλύτερα την σπουδαιότητα των ολυμπιακών αθλημάτων έτσι ώστε να γίνει πηγή έμπνευσης ώστε να ασχοληθούν περισσότεροι άνθρωποι σε καθημερινή βάση κι όχι μόνο κατά την περίοδο που διεξάγεται ο θεσμός των Ολυμπιακών αγώνων (κάθε τέσσερα χρόνια).

Ακόμα ένας στόχος μου με την δημιουργία του μουσείου αυτού είναι το κοινό όπως θα λέγαμε στην αρχαιότητα να ασχολείται με τα αθλήματα Όχι μόνο όταν έρχεται κάποια επιτυχία αλλά γενικά , ανεξαρτήτου κατάταξης του εκπροσώπων της χώρα μας και όλο και πιο πολλοί νέοι να ξεκινήσουν κάποιο ολυμπιακό άθλημα αρχικά ως χόμπι.

Κεφάλαιο 2

Θεωρητικό Υπόβαθρο - Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1) Εισαγωγή

Το Μουσείο αποτελεί έναν όρο, ο οποίος κάνει την εμφάνιση του σχεδόν από την ύπαρξη του ανθρώπινου είδους. Στην αρχαία Ελλάδα σήμαινε το τέμενος των Μουσών και ήταν στενά συνυφασμένο με την λατρεία τους. Κατά την περίοδο των ρωμαϊκών χρόνων αποτελούν κέντρα φιλοσοφικών, κυρίως, συζητήσεων και έκθεσης αντικειμένων. Κατά τον Μεσαίωνα η προηγούμενη λειτουργία τους δεν αλλάζει κατά πολύ. Αυτό που αλλάζει ωστόσο είναι ο τόπος έκθεσης των αντικειμένων που είναι κυρίως οι εκκλησίες και τα Μοναστήρια. Ωστόσο κατά αυτή την περίοδο το ενδιαφέρον μετατοπίζεται όσον αφορά τα αντικείμενα, τα οποία είναι αντικείμενα τα οποία συνδέονται με το θρησκευτικό βίο γενικότερα. Κατά την Αναγέννηση ως Μουσείο νοείται ένας χώρος έκθεσης προσωπικών ιδιωτικών συλλόγων εύπορων κατοίκων της Ιταλίας. Χαρακτηριστικό των συλλόγων αυτών είναι ο κλειστός χαρακτήρας τους καθώς οι ιδιοκτήτες ήταν αυτοί που αποφάσιζαν ποιοι θα έχουν πρόσβαση σε αυτές. Οι αιώνες που ακολουθούν, 17^{ος} ως και τον 20^ο επιφέρουν μεγάλες αλλαγές ως προς τον ρόλο των Μουσείων στην κοινωνία. Συνοπτικά, κατά την περίοδο αυτή ξεκινά η εμφάνιση των πρώτων δημοσίων Μουσείων και η δυνατότητα πρόσβασης στο ευρύ κοινό αλλά και η μελέτη και συστηματική ταξινόμηση με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (Οικονόμου, 2003).

Ο ρόλος και η θέση των Μουσείων στην κοινωνία κατά τον 21^ο αιώνα έχει μεταβληθεί κατά πολύ σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους. Τα Μουσεία έχουν αποκτήσει έναν περισσότερο ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα ενώ συνδέονται πολύ στενά με τις αλλαγές που συμβαίνουν στην κοινωνία, σε οικονομικό, πολιτικό, εκπαιδευτικό επίπεδο (Xantoudaki, 2015). Επίκεντρο του

ενδιαφέροντος πλέον είναι ο εκάστοτε επισκέπτης και η ικανοποίηση των προσωπικών του αναγκών και όχι απλά η έκθεση και παράθεση των αντικειμένων.

Βασικά χαρακτηριστικά του αιώνα που διανύουμε- τα όποια έχουν μεταβάλλει και τον ρόλο των Μουσείων- είναι ότι τα Μουσεία έχουν αρχίσει να προσανατολίζονται σε έναν πιο εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό ρόλο. Οι κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές αλλαγές καθώς και η είσοδος της τεχνολογίας στη σύγχρονη κοινωνία οδήγησαν τα Μουσεία στο να επανεξετάσουν και να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο τους μέσα στην κοινωνία (Χαΐτας & Τράντα, 2010). Οι οικονομικές μεταβολές που διαδραματίζονται στην κοινωνία ανέδειξαν την ανάγκη των Μουσείων για χρηματοδότηση ώστε να μπορέσουν να καταστούν οικονομικά βιώσιμα και αυτόνομα. Η ανάγκη αυτή δημιούργησε και την ανάγκη της εξωστρέφειας, προκειμένου να προσελκύσουν κοινό να το επισκεφτεί, συνεπώς αναγνωσιμότητα, η οποία με την σειρά της θα αποφέρει δωρεές, χορηγήσεις ή επιδοτήσεις. Όσον αφορά της κοινωνικές αλλαγές οι άνθρωποι έχουν θέσει στο επίκεντρο την προσωπική τους εξέλιξη και βελτίωση γεγονός που δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορα τα Μουσεία (VanAalst, 2002).

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο τα Μουσεία προκειμένου να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο και τη θέση τους προχώρησαν στην εισαγωγή εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δράσεων στον μουσειακό χώρο, ενώ ο συνδυασμός των δράσεων αυτών με την τεχνολογία είναι κάτι που όλα τα Μουσεία έχουν προσπαθήσει σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό. Το Μουσείο έχει μετατραπεί από ένας χώρος μετάδοσης στείρας γνώσης σε ένα χώρο διάδρασης και μετάδοσης γονίμων γνώσεων και πληροφοριών. Όλη η διαδικασία αυτήν μετατρέπει το Μουσείο και σε ένα χώρο ψυχαγωγίας (VanAalst, 2002).

Ένας ακόμα παράγοντας που επηρεάζει τα Μουσεία και αλλάζει το ρόλο τους κατά τον αιώνα που διανύουμε είναι οι νέες τεχνολογίες οι οποίες εισήχθησαν στο μουσειακό χώρο. Η τεχνολογική έκρηξη που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια δεν μπορούσε να μην χρησιμοποιηθεί. Με την λογική πως ότι δεν υπάρχει στο διαδίκτυο δεν υπάρχει γενικά, τα Μουσεία άρχισαν σταδιακά να εισάγονται στον χώρο αυτό. Ένα πρώτο βήμα ήταν η δημιουργία ιστοσελίδων, οι οποίες ενημερώνουν το κοινό όχι μόνο για το ωράριο και την τιμή του εισιτηρίου, αλλά και για την ιστορία τους, για το τι μπορεί να δει και να κάνει ο επισκέπτης σε αυτόν τον χώρο. Επόμενο βήμα ήταν η εισαγωγή των τεχνολογιών αυτών στον εκθεσιακό χώρο, τόσο σε μόνιμες όσο και περιοδικές εκθέσεις καθώς και στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Η εισαγωγή αυτή είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του ενδιαφέροντος από την πλευρά του επισκέπτη κοινού, καθώς το Μουσείο και η μάθηση είχαν συνδυαστεί με την ψυχαγωγία. Ένα ακόμα βήμα που έχουν επιτρέψει οι τεχνολογίες στο μουσειακό χώρο είναι η δυνατότητα ψηφιοποίησης του περιεχομένου τους, γεγονός που συμβάλλει στο γενικότερο πλαίσιο της

εξωστρέφειας, παραδείγματος χάριν, ψηφιακές εκθέσεις, εκδόσεις (Παπαϊωάννου & Στεργιάκη, 2013). Έχοντας περιγράψει σε ένα γενικό πλαίσιο τη σύνδεση Μουσείων και τεχνολογίας μπορούμε να εξειδικεύσουμε τις πληροφορίες αυτές. Όσον αφορά τους τρόπους που χρησιμοποιείται η τεχνολογία στο μουσειακό χώρο μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής: εικονική πραγματικότητα, προσομοιωτές, χρήση ψηφιακών ολογραμμάτων, ακουστικές αφηγήσεις, ενώ υπάρχουν και εφαρμογές τις οποίες αναπτύσσουν και διαθέτουν στο κοινό τα Μουσεία και οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο κατά τη διάρκεια της επίσκεψης όσο και πριν ή μετά από αυτήν (Δεληγιάννης & Παπαϊωάννου, 2014).

Ένας ακόμα παράγοντας που έχει μεταβάλει το ρόλο των Μουσείων στον αιώνα που ζούμε είναι η μεγάλη κινητικότητα πληθυσμών (είτε στο πλαίσιο της αναγκαιότητας, μετανάστες και πρόσφυγες, είτε στο πλαίσιο της αναψυχής, τουρισμός). Η στροφή προς αυτό το κοινωνικό φαινόμενο ανέδειξε την ανάγκη συμπερίληψης πολλών και διαφόρων κοινωνικών ομάδων στα Μουσεία. Σε αυτές τις ομάδες πέρα από τους πρόσφυγες, τους μετανάστες και τους τουρίστες που προαναφέρθηκαν μπορούν ενταχθούν και άλλες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες μέχρι πρότινος δεν ήταν και τόσο προσφιλείς προς τα Μουσεία. Σε αυτό το κοινό μπορούν να σημειωθούν τα παιδιά, τα άτομα τρίτης ηλικίας καθώς και άτομα με διαφορών τύπων αναπηρίες. Άτομα με κινητικές δυσκολίες, άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής καθώς και άτομα με νοητικές αναπηρίες (Μπουνιά, 2013).

2.2) Μουσεία στον 21^ο αιώνα ρόλος : (πριν από 15 χρόνια – σήμερα – σε 5 χρόνια)

Τα αθλητικά Μουσεία αποτελούν ένα φαινόμενο το οποίο άρχισε να αναπτύσσεται κυρίως το τελευταία χρόνια. Μέσα στο γενικό πλαίσιο ανάπτυξης των Μουσείων που έχει πραγματοποιηθεί ακολούθησε και η εμφάνιση αθλητικών Μουσείων. Η συνολική πρόοδος της κοινωνίας, η αύξηση της ενασχόλησης με την άθληση οδήγησαν την μουσειολογική κοινότητα στην ανάγκη δημιουργίας συναφών Μουσείων. Η ανάπτυξη αυτή ωστόσο παρουσιάζει πολλές ταχύτητες καθώς είναι διαφορετική από χώρα σε χώρα αλλά και από περιοχή σε περιοχή. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται λόγω των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που επικρατούν από χώρα σε χώρα. Επιπρόσθετος, μέχρι πρότινος συνδέονταν κυρίως με ακαδημαϊκά ιδρύματα και η χρήση τους περιοριζόταν κυρίως ως προς την ακαδημαϊκή έρευνα, γεγονός που δεν επέτρεπε να φανούν οι πλήρες δυνατότητες τους. Το γεγονός αυτό έχει αρχίσει να αλλάζει σταδιακά καθώς τα αθλητικά Μουσεία τείνουν να ανεξαρτητοποιούνται από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και να τάσσονται σε σκοπούς που ταιριάζουν πιο πολύ με τον προτεινόμενο ορισμό των Μουσείων. Σε άλλες περιπτώσεις τα αθλητικά Μουσεία συνδέονται με αντίστοιχους αθλητικούς συνδέσμους και συλλόγους και η λειτουργία τους καθορίζεται από τις πολιτικές που τα διέπουν (Phillips, 2012). Μέχρι και το 2012 που έγινε η τελευταία καταγραφή

αθλητικών Μουσείων έχουν καταγραφεί τουλάχιστον πεντακόσια Μουσεία σε σαράντα έξι χώρες, τα οποία καλύπτουν ογδόντα δύο κατηγορίες αθλημάτων.

Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι πως τα Μουσεία που σχετίζονται με τον αθλητισμό μετρούν μόλις σχεδόν πενήντα χρόνια ύπαρξης. Γεγονός που δεν συμβάλλει θετικά στο να υπάρξουν πλήρης, καταρτισμένες και αποδεδειγμένες μελέτες τόσο σχετικά με την πορεία τους όσο και σχετικά με την βιωσιμότητα τους (είτε κοινωνική είτε οικονομική). Αυτό που ωστόσο μπορούμε να καταλάβουμε είναι πως έχουν ταχθεί σε μια τροχιά ανάπτυξης.

Όσον αφορά την τοποθεσία τους και αυτή μπορεί να ποικίλει. Μπορεί να είναι ένα αυτόνομο κτίριο στο οποίο εκτίθενται αντικείμενα σχετικά με τα αθλήματα, οπότε εδώ συναντάμε την κλασσική έννοια του Μουσείου. Μπορεί να αποτελούν μέρος ενός Μουσείου, στο οποίο αποτελούν μια αυτόνομη θεματική συνδεόμενη ωστόσο με την ευρύτερη θεματική του Μουσείου. Ωστόσο Μουσεία αθλητισμού μπορούν να λειτουργούν σε τοπικούς συλλόγους, σε αθλητικά στάδια αλλά και σε ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Τα αθλητικά Μουσεία ή Μουσεία αθλητισμού δεν διέπονται από κάποιο ξεχωριστό ορισμό. Εντάσσονται στον γενικό ορισμό που έχει παραθέσει το ICOM¹ περί Μουσείων. Τα αθλητικά Μουσεία αποτελούν ένα είδος ή υποκατηγορία Μουσείου.

Το περιεχόμενο τους ποικίλει και σε αυτό μπορεί να εντοπιστούν:

- α) ιστορία συγκεκριμένων αθλημάτων παραδείγματος χάριν μουσεία ποδοσφαίρου, μπάσκετ, κρίκετ
- β) ιστορία μιας συγκεκριμένης ομάδας ένα παράδειγμα από τον ελληνικό χώρο μπορεί να είναι τόσο το Μουσείο του Ολυμπιακού όσο και του Παναθηναϊκού (Phillips, 2012).

Η ανάπτυξη των αθλητικών Μουσείων οδήγησε και στην ανάγκη δημιουργίας Μουσείων σχετιζόμενων με τους Ολυμπιακούς αγώνες. Οι ολυμπιακοί αγώνες ως κατεξοχήν αθλητικό γεγονός δεν μπορούσαν να λείπουν ως θεματική από τον μουσειακό χώρο. Τα Μουσεία Ολυμπιακών αγώνων άρχισαν να εισάγονται σταδιακά είτε στα αθλητικά Μουσεία είτε να λειτουργούν ανεξάρτητα από αυτά. Σταδιακά άρχισαν να αναπτύσσονται θεσμοί και οργανισμοί με στόχο την εύρυθμη λειτουργία των Μουσείων αυτών. Ιδιαίτερη μνεία στα Μουσεία αυτά γίνεται στο κεφάλαιο 2.4.

1 International Council of Museums ή στα ελληνικά Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων. Αποτελεί έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό βασική αρμοδιότητα του οποίου είναι η ενασχόληση με ζητήματα που αφορούν τα Μουσεία και τη μουσειακή κοινότητα.

2.3) Ειδικά μουσεία Αθλητισμού (Ορισμός- περιεχόμενο)

Όσον αφορά τον αθλητισμό πρόκειται για μια δραστηριότητα, η οποία αρχίζει να υπάρχει μαζί με την ύπαρξη του ανθρώπου. Αρχικά, ο αθλητισμός είχε την έννοια της επιβίωσης και της ετοιμότητας. Η ανάγκη του ανθρώπου αρχικά να τραφεί τον έφερε στο σημείο να κυνηγά για να έχει την τροφή του, εν συνεχεία η ανάγκη του να προστατευτεί του δημιούργησε την ανάγκη μιας καλής φυσικής κατάστασης. Τα παραπάνω γεγονότα αφορούν τις πρώιμες μορφές της κοινωνίας. Όσοι κοινωνίες της αρχαιότητας οργανώνονταν και εξελίσσονταν η ενασχόληση με τον αθλητισμό αποτελούσε μια ενασχόληση προς τέρψη και ψυχαγωγία, τόσο του σώματος όσο και της ψυχής. Αλώςτε οι αρχαίοι Έλληνες ήταν αυτοί που χρησιμοποίησαν το ρητό νους *υγιής εν σώματι υγείας*. Στο στάδιο αυτό ο αθλητισμός και η ενασχόληση με αυτόν έρχεται πιο κοντά στα δεδομένα που εμείς γνωρίζουμε σήμερα.

Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία τοπικών αγώνων σε διάφορες πόλη-κράτη του ελλαδικού χώρου. Ορισμένοι από αυτούς μετατράπηκαν σε πανελλήνιους αθλητικούς αγώνες και αποτελούσαν γεγονότα για να γιορτάσουν όλες οι ελληνικές πόλεις-κράτη. Οι πανελλήνιοι αυτοί αγώνες ήταν τέσσερις και ήταν τα Ολύμπια, τα Πύθια, τα Νέμεα ή Νέμεια και τα Ίσθμια ή Ισθμιακοί αγώνες. Τα Πύθια πραγματοποιούνταν στους Δελφούς και ήταν μια γιορτή αφιερωμένη στον θεό Απόλλωνα, τα Νέμεα λάμβαναν χώρα στη Νεμέα και ήταν γιορτή αφιερωμένη στο θεό Δία, ενώ τα Ίσθμια πραγματοποιούνταν στην περιοχή του Ισθμού της Κορίνθου και ήταν αφιερωμένα στον Μελικέρτη² αρχικά και στον Ποσειδώνα μετέπειτα. Το ότι τα Ίσθμια ήταν γιορτή αφιερωμένη στο Μελικέρτη αναδεικνύει ένα γεγονός που συνέβαινε κατά τους πανελλήνιους αγώνες. Όσον αφορά την αρχή και εδραίωση των Ολυμπιακών αγώνων ως θεσμού, έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιηθεί πολλοί μύθοι.

Αυτό που είναι γνωστό είναι πως ανά την ελληνική επικράτεια λάμβαναν χώρα πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες. Οι πανελλήνιοι αγώνες αρχικά γιορτάζονταν προς τιμήν κάποιου τοπικού ήρωα και στην συνέχεια εξελίχθηκαν ως αγώνες-γιορτές προς τιμήν κάποιου θεού του δωδεκαθέου. Παρόλα αυτά η λατρεία του αρχικού προσώπου δεν σταματούσε, γιορτάζονταν και τα δυο μαζί με μεγαλύτερες τιμές να αποδίδονται στον τιμώμενο θεό (Χριστοφορίδη & Γιατσης, 2009). Ωστόσο από τους αγώνες αυτούς σημαντικότεροι όλων θεωρήθηκαν αυτοί που διεξάγονταν στην Ολυμπία, οι Ολυμπιακοί

2 Πρόκειται για ένα μυθικό πρόσωπο που ήταν γνωστό ως Μελικέρτης αλλά και ως Παλαίμονας, γιος του βασιλιά Αθάμαντα. Σύμφωνα με τον μύθο ο Σίσυφος (ιδρυτής της Κορίνθου) θεσμοθέτησε τους αγώνες αυτούς προς τιμήν του Μελικέρτη/

αγώνες (Γιαλουρης, 1996). Οι μύθοι που έχουν αναπτυχθεί και φέρουν την Ολυμπία στο επίκεντρο παραθέτουν τις εξής εκδοχές. Αρχικά, υποστηρίζουν πως στην Ολυμπία αγωνίστηκαν αρχαίοι θεοί, παραδείγματος χάριν ο Δίας εναντίον του Κρόνου στην πάλη. Στην συνέχεια τους θεούς διαδέχονται ήρωες (Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, c2023). Ένας από τους ήρωες που έχουν αναφερθεί είναι ο Αεθλιος³, το όνομα του οποίου συνδέεται και με τη λέξη άθλος (Γιαλουρης, 1996). Ωστόσο μύθοι τοποθετούν ως ιδρυτή των Ολυμπιακών αγώνων τον Ηρακλή. Συγκεκριμένα στον Ηρακλή αποδίδεται τόσο η ίδρυση και εδραίωση των αγώνων δρόμου όσο και των αρματοδρομιών. Τέλος κάτι ακόμα που έχει αποδοθεί στον Ηρακλή είναι και η ύπαρξη της αγριελιάς ως επάθλου στους Ολυμπιακούς αγώνες, καθώς φημολογούταν πως αυτός ήταν που την είχε φέρει από τη χώρα των Υπερβορειων⁴. Εν συνεχεία, μύθοι φέρουν ως ιδρυτές των αγώνων τον Ίδαιο Ηρακλή⁵ από την Κρήτη, τον Πέλοπα⁶, καθώς και τον Όξυλλο, βασιλιά τον Ηρακλειδών (Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, c2023).

Οι μύθοι που τοποθετούν θεούς και ήρωες ως ιδρυτές των Ολυμπιακών αγώνων μπορούν να εξηγήσουν και τον λόγο της στενής σύνδεσης Ολυμπιακών αγώνων-ιερών χώρων και θρησκείας. Αρχικά, οι Ολυμπιακοί αγώνες τελούνταν στις περιβόλους των θρησκευτικών χώρων παραδείγματος χάριν Ολυμπία. Επιπλέον οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν θεωρηθεί ως που είχε επιβληθεί από τους θεούς στους ανθρώπους, ώστε οι τελευταίοι να γίνονται καλύτεροι με αποτέλεσμα να μπορέσουν να ενταχθούν στο πρότυπο που όριζε η τότε κοινωνία “του καλού και καγαθού πολίτη” (Γιαλούρης, 1996).

Σύμφωνα με πηγές κατά τους πρώτους Ολυμπιακούς αγώνες το έπαθλο ήταν ένα μόνο μήλο, ενώ όλη η διοργάνωση περιλάμβανε μόνο ένα άθλημα και συνεπώς διαρκούσε μόνο μια ημέρα. Το άθλημα αυτό ήταν “η κούρσα σταδίου” και ήταν ένας δρόμος μήκους εκατόν - ενενήντα δύο μέτρων και είκοσι επτά εκατοστών μέτρων τον οποίο έπρεπε να τρέξουν οι αθλητές. Το άθλημα είχε ιδιαίτερη βαρύτητα και οι νικητές έδιναν το όνομα τους στην Ολυμπιάδα (<https://www.mixanitouxronou.gr>).

Αρχικά, στους Ολυμπιακούς αγώνες επιτρεπόταν να συμμετάσχουν μόνο κάτοικοι της Ήλιδας. Η Ήλιδα ήταν η πόλη που ήταν υπεύθυνη για τη διοργάνωση των αγώνων. Ωστόσο όσο οι Ολυμπιακοί αγώνες εξελίσσονταν και αποκτούσαν μεγαλύτερο βεληνεκές τα αθλήματα αυξήθηκαν με τον τελικό αριθμό τους να φτάνει τα δεκαέξι αλλά και η δυνατότητα συμμετοχής διευρύνθηκε καθώς υπήρξε η δυνατότητα να συμμετάσχουν και Έλληνες πολίτες και άλλων πόλεων-κρατών αλλά και γενικότερα

3 Ο Αέθλιος ήταν βασιλιάς της Ηλίδας μίας πόλης κράτους κοντά στην Ολυμπία. Σε αυτόν έχει αποδοθεί η δημιουργία και εισαγωγή των αγώνων δρόμου στους Ολυμπιακούς αγώνες.

4 Πρώτη αναφορά γίνεται το 450 π.Χ. Δεν είχε δοθεί σαφής ορισμός για το που βρίσκεται έχει υποστηριχθεί πως βρίσκονται κοντά στη Μαύρη θάλασσα, στις Άλπεις αλλά και Ουράλια Όρη.

5 Μυθικό πρόσωπο που πολλές φορές έχει ταυτιστεί με τον ομώνυμο ήρωα, ωστόσο δεν είναι το ίδιο. Ο Ηρακλής και τα αδέρφια του κατάγονταν από την Κρήτη και είχαν φτάσει στην Ολυμπία. Σύμφωνα με τον μύθο ο Ηρακλής εμπνεύστηκε τους αγώνες και αρχικά πρότεινε στα αδέρφια του να αγωνίζονται σε αυτούς

6 Γιος του βασιλιά Ταντάλου, ο οποίος είχε έρθει από την Μικρά Ασία

από άλλα μέρη παραδείγματος χάρη από την Αλεξάνδρεια της Αίγυπτου, την Αρμενία κ.ά.. Επακόλουθο της αύξησης των αθλημάτων ήταν και η αλλαγή του επάθλου που δίνονταν στους αθλητές, το οποίο από μήλο μετατρέπεται στο γνωστό κότινο ή αλλιώς το στεφάνι ελιάς (<https://www.mixanitouxronou.gr>). Η εξέλιξη του θεσμού φέρνει και αύξηση των αθλημάτων στα οποία οι αθλητές καλούνταν να αγωνιστούν. Συνεπώς τα αθλήματα άρχισαν να χωρίζονται σε δύο κατηγορίες α) τα αθλήματα που οι αθλητές αγωνίζονταν γυμνοί και ονομάζονταν γυμνικά β) τα αθλήματα που λάμβαναν χώρα στον ιππόδρομο και ονομάζονται ιππικά. Αναλυτικότερα τα αθλήματα αυτά ήταν ο δόλιχος, που ήταν αγώνας δρόμου αλλά μεγάλου μήκους, και ανήκε στα γυμνικά αθλήματα, η πάλη, το πένταθλο (όπως αναφέρει το όνομα οι αθλητές λάμβαναν μέρος σε πέντε αθλήματα στα οποία περιλαμβάνονταν η πάλη, η ρίψη δίσκου, ο δρόμος, το ακόντιο και το άλμα) και το Παγκράτιο που ήταν ένας συνδυασμός πάλης και πυγμαχίας, όπου όλα αυτά ανήκαν στα γυμνικά αθλήματα. Στα ιππικά αθλήματα ανήκαν η ιπποδρομία κελητών άθλημα του οποίου είναι η βάση των σημερινών ιπποδρομιών, το άλογο και ο αναβάτης έκαναν έξι φορές το γύρο του σταδίου, το τέθριππο όπου ήταν αγώνας που το άρμα το έσερναν τέσσερα άλογα κ.ά..

Ως θεσμός, η λαμπρότερη εποχή του είναι κατά τον 5^ο π.Χ. οπότε στους Ολυμπιακούς αγώνες φτάνουν να συμμετάσχουν μέχρι και εκατόν πενήντα έξι ελληνικές πόλεις, ενώ κατά τους επόμενους αιώνες ξεκινά η παρακμή του (Γιαλούρης, 1996). Κατά την ρωμαϊκή περίοδο οι Ολυμπιακοί αγώνες συνεχίζουν να διεξάγονται, ενώ ορισμένες φορές συμμετέχουν και οι ίδιοι οι βασιλείς. Ωστόσο το πρόσημο της ευγενούς άμιλλας και του ευ αγωνίζεσθε έχει δώσει τη θέση του στο στείο θέαμα αλλά και στην εισαγωγή αγώνων που κατά κύριο λόγο βασιζόταν στη βία (Χριστοφορίδη & Γιάτσης, 2009).

Σημαντικά πρόσωπα για τον θεσμό αυτό πέραν από τους αθλητές ήταν οι Ελλανοδίκες. Οι Ελλανοδίκες αποτελούσαν μια μορφή αθλητικής επιτροπής, η οποία θέσπιζε τους κανόνες, αποφάσιζε τον τρόπο διεξαγωγής των αγώνων αλλά και ποιοι θα έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν σε αυτούς, καθώς και την επιβολή ποινών σε περίπτωση παράβασης. Αρχικά, το αξίωμα αυτό περνούσε κληρονομικά από πατέρα σε γιο, ωστόσο με την πάροδο των αιώνων το αξίωμα έγινε αιρετό, ενώ ο αριθμός τους δεν ήταν πάντα σταθερός (<https://www.mixanitouxronou.gr>).

Γραπτές πηγές αναφέρουν ως έτος έναρξης των Ολυμπιακών αγώνων το 776 π.Χ, ενώ καταργήθηκαν μεταξύ του 393 με 421 μ.Χ.. Όσον αφορά την ημερομηνία έναρξης τους έχει υποστηριχθεί πως οι Ολυμπιακοί αγώνες προϋπήρχαν της χρονιάς, η οποία έχει σημειωθεί ως η εναρκτήρια. Όσον αφορά την απόφαση για την παύση των Ολυμπιακών αγώνων την πήρε ο τότε αυτοκράτορας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας Θεοδόσιος Α, με το πρόσχημα πως αποτελούσαν τελετή που σχετιζόταν με την ειδωλολατρία και παρέπεμπε σε ειδωλολατρικά πρότυπα. Ωστόσο ο πραγματικός λόγος παύσης τους

ήταν τόσο η ηθική όσο η ποιοτική παρακμή τους (Χριστοφορίδη & Γιάτσης, 2009). Ολυμπιακοί αγώνες θα αρχίσουν να διεξάγονται ξανά μόλις το 1896. Η ιδέα της αναβίωσης ανήκε στο Γάλλο ιστορικό Πιερ ντε Κουμπερτέν (Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή,c2023). Στόχος του Κουμπερτέν με αυτή την ιδέα ήταν να πετύχει ότι επιτύγχαναν και οι Ολυμπιακοί αγώνες κατά την αρχαιότητα, δηλαδή την ομόνοια και την ειρήνη μεταξύ των λαών. Από το 1896 και εξής διεξάγονται Ολυμπιακοί αγώνες κάθε τέσσερα χρόνια. Εξαίρεση σε αυτό αποτέλεσαν οι χρονιές που μεσολάβησαν των Παγκόσμιων πολέμων καθώς και το 2020 λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Ορόσημα στην ιστορία τους είναι το 1924 καθώς σταδιακά αρχίζουν να διευρύνονται. Θεσμοθετούνται οι χειμερινοί Ολυμπιακοί αγώνες αλλά και οι Παραολυμπιακοί αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτελούν ένα πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο επηρέασε την κοινωνία και τις εκφάνσεις τις σε πολλά επίπεδα. Ένα τα βασικότερα φαίνεται να είναι το πολιτιστικό επίπεδο, καθώς η επίδραση του φαίνεται να αποτυπώνεται σε πολλά σημεία.

Κατά την αρχαιότητα οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν στενά συνδεδεμένοι με τη θρησκεία και αποτελούσαν μια καθαρά θρησκευτική γιορτή, αφιερωμένη σε κάποιων από τους δώδεκα θεούς. Η θρησκευτική αυτή διάσταση αποδεικνύεται και από την επικρατούσα αντίληψη της εποχής. Γενικά θεωρούνταν πως ο θεός- προστάτης των αγώνων βρισκόταν στο χώρο κατά τη διάρκεια διεξαγωγής τους και η παρουσία του γινόταν αισθητή μέσω διαφόρων γεγονότων ή καταστάσεων. Ένα ακόμα στοιχείο που αναδεικνύει την θρησκευτική διάσταση των αγώνων, είναι οι τελετές που πραγματοποιούνταν. Τόσο κατά την έναρξη όσο και κατά την λήξη των αγώνων πραγματοποιούνταν εκδηλώσεις λατρευτικού τύπου προς το θεό στον οποίο ήταν αφιερωμένοι οι αγώνες. Οι εκδηλώσεις αυτές περιλάμβαναν θυσίες, πομπές, αφιερώματα κ.ά.. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τα Ολύμπια ή Ολυμπιακούς αγώνες πραγματοποιούνταν μια μεγάλη θυσία κατά την τρίτη ημέρα της διεξαγωγής τους (Παλαιολόγος, 2003).

Συμμετοχή στους αγώνες μπορούσαν να δηλώσουν μόνο οι ελεύθεροι Έλληνες, ανεξαρτήτου καταγωγής και επαγγέλματος με την προϋπόθεση πως είχαν λευκό ποινικό μητρώο, δεν ήταν ιερόσυλοι (δηλαδή δεν είχαν βεβηλώσει κάποιο ναό, ιερό ή βωμό) δεν είχαν καταδικαστεί για κάποιο αδίκημα και δεν είχαν κλέψει (<https://www.mixanitouxronou.gr>). Απαγορευόταν ρητά η συμμετοχή αλλά και η παρακολούθηση σε γυναίκες και σε δούλους. Ωστόσο υπήρξε μια δικλείδα που αφορούσε την συμμετοχή των γυναικών στους ιππικούς αγώνες. Στους αγώνες αυτούς επιτρεπόταν η συμμετοχή τους μόνο ως ιδιοκτήτριες των αλόγων.

Μια ακόμα δικλείδα που αφορούσε τις γυναίκες ήταν ότι τους δινόταν το δικαίωμα να διοργανώνουν δικούς τους ξεχωριστούς αγώνες δρόμου, οι οποίοι ονομάζονταν Ηραία και ήταν

αφιερωμένοι στη θεά Ήρα. Τα Ηραία πραγματοποιούνταν και αυτά κάθε τέσσερα χρόνια όπως και οι Ολυμπιακοί αγώνες και δικαίωμα συμμετοχής σε αυτά είχαν γυναίκες που δεν είχαν παντρευτεί ακόμη και προέρχονταν από αριστοκρατική οικογένεια με τόπο καταγωγής την Ηλεία(<https://www.mixanitouxronou.gr>).

Κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων γινόταν παύση των εχθροπραξιών γεγονός που ανά τους αιώνες έχει μένει γνωστό ως “ιερή εκεχειρία” (μεταξύ των ελληνικών πόλεων- κρατών) και το εμπόλεμο πνεύμα μετατρέποταν στο πνεύμα της ευγενούς άμιλλας και του ευ αγωνίζεσθε (Παλαιολόγος, 2003). Κατά την περίοδο αυτή απαγορευόταν η εκτέλεση οποιασδήποτε θανατικής ποινής, καθώς και η οπλοφορία. Ωστόσο η λήξη των εχθροπραξιών δεν αφορούσε και την εισβολή των Περσών στο ελλαδικό χώρο. Το πόσο σημαντική θεωρούσαν την τέλεση των Ολυμπιακών αγώνων αποδεικνύεται από το γεγονός ότι παρά την εισβολή των Περσών το 480 π.Χ, οι Έλληνες τέλεσαν κανονικά τους αγώνες.

Πέραν της θρησκευτικής τους διάστασης οι Ολυμπιακοί αγώνες έπαιζαν αρκετά σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός συστήματος δικαίου. Βασικά χαρακτηριστικό της αρχαίας Ελλάδας είναι οι πόλεις- κράτη. Κάθε πόλη κράτος διέπονταν από ένα δικό του σύστημα νόμων και κανόνων. Ωστόσο στο πλαίσιο της εύρυθμης διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων δημιουργήθηκε το Ηλειακό - Ολυμπιακό δίκαιο. Το δίκαιο αυτό αφορούσε όλες τις πόλεις- κράτη που συμμετείχαν στους αγώνες και περιελάμβανε κανόνες που αφορούσαν όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής στους Ολυμπιακούς αγώνες αλλά και κανόνες που εξασφάλιζαν το ευ αγωνίζεσθε και την ορθή συμπεριφορά των αθλητών (Παναγιωτόπουλος, 1990).

Ένα ακόμα κομμάτι του πολιτισμού στο οποίο συνέβαλαν οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν οι τέχνες. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αγγειογραφία. Σε αρκετές περιπτώσεις αναπαριστούσαν σκηνές των Ολυμπιακών αγώνων ή ολυμπιονικών (Kefalidou, 2004).

2.4) Ολυμπιακή ιδέα και ολυμπιακοί αγώνες πως συμβάλουν στον πολιτισμό.

Τα Μουσεία Ολυμπιακών αγώνων είναι Μουσεία τα οποία σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς αγώνες με οποιονδήποτε τρόπο. Το περιεχόμενο τους μπορεί να αφορά όλα είδη των Ολυμπιακών αγώνων (Χειμερινούς, Θερινούς, Ολυμπιακούς αγώνες με νέων, Παραολυμπιακούς αγώνες). Το 2006 προκειμένου να υπάρξει μέριμνα και καλύτερη οργάνωση σε ότι αφορά τα Μουσεία που σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς αγώνες δημιουργείται το Παγκόσμιο Δίκτυο Ολυμπιακών Μουσείων. Το Δίκτυο

αυτό έχει ως έδρα του τη Λοζάνη και αρχικά μετρούσε μόλις έντεκα μέλη. Σήμερα εν έτη 2023, το δίκτυο αυτό προσμετρά τριάντα δύο μέλη εκ των οποίων και ελληνικά Μουσεία. Στόχοι του συγκεκριμένου Δικτύου σε ότι αφορά τους Ολυμπιακούς αγώνες είναι: α) η δυνατότητα μετάδοσης πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ομοειδών αυτών Μουσείων β) η δυνατότητα συνεργασίας των Μουσείων αυτών σε θέματα που αφορούν την ανάπτυξη, διατήρηση, συντήρηση και προβολή των συλλόγων τους, γ) συνεργασία σε ότι αφορά την δημιουργία εκθέσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων δ) συνεργασία για ζητήματα που αφορούν την οικονομική απόδοση των Μουσείων αυτών. Στη συνέχεια παρατίθενται και αναλύονται τα Μουσεία που συμμετέχουν στο δίκτυο αυτό.

Πρώτο από τα Μουσεία μέλη είναι το Ολυμπιακό Μουσείο της Λοζάνης. Το συγκεκριμένο Μουσείο ξεκινά τη λειτουργία του το 1993 και ιδρυτής του είναι ο Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ, τότε πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Το Μουσείο έχει τρεις συλλογές, την συλλογή των αντικειμένων, τη συλλογή αρχειακού υλικού καθώς και τη συλλογή οπτικοακουστικού υλικού. Στη συλλογή αντικειμένων περιλαμβάνονται σημαίες των Ολυμπιακών αγώνων, κύπελλα, μεταλλεία, αφίσες, εξοπλισμός ολυμπιονικών. Στο αρχειακό κομμάτι περιλαμβάνονται τα αρχεία των προέδρων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, καθώς και αρχειακό υλικό που σχετίζεται με τους Ολυμπιακούς αγώνες, παραδείγματος χάριν φακέλους χωρών που έχουν θέσει υποψηφιότητα για τους Ολυμπιακούς αγώνες ή φακέλους χωρών που απορρίφθηκαν. Στο οπτικοακουστικό αρχείο περιλαμβάνονται φωτογραφίες από τους Ολυμπιακούς αγώνες. Η χρονολόγηση των φωτογραφιών αυτών ξεκινά από το 1896. Τέλος στο αρχείο συναντώνται φιλμ τα οποία αφορούν την καταγραφή των Ολυμπιακών αγώνων και ηχογραφήσεις που αφορούν κυρίως Ολυμπιακά συνέδρια, συνεδριάσεις και συνεντεύξεις τύπου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Επόμενο στην κατάταξη είναι το Ολυμπιακό και Αθλητικό Μουσείο Αλγερίας. Το συγκεκριμένο Μουσείο εγκαινιάστηκε το 2017, ενώ σκοπός του είναι η συγκέντρωση, διατήρηση και προβολή υλικού που αφορά τη χώρα σε σύνδεση πάντα με το ιδεώδες των Ολυμπιακών αγώνων. Στην κατάταξη ακολουθεί Ολυμπιακό και Αθλητικό Μουσείο του Βελγίου. Το συγκεκριμένο Μουσείο μέτρα στο δυναμικό του τριάντα χιλιάδες τεκμήρια. Σε αυτά τα τεκμήρια περιλαμβάνονται παλιές αφίσες των Ολυμπιακών αγώνων, μετάλλια και αθλητικός εξοπλισμός Βέλγων αθλητών που έχουν συμμετάσχει στους τόσο στους ολυμπιακούς αγώνες ανά τα χρόνια όσο και σε άλλους αγώνες. Τα επόμενα δύο Μουσεία βρίσκονται στον Καναδά, αρχικά είναι το Olympic Experience, η έδρα του οποίου βρίσκεται στο Μόντρεαλ, και το έτος ίδρυσης του είναι το 1976. Στόχος του Μουσείου είναι η παρουσίαση της ιστορίας των Ολυμπιακών αγώνων στον Καναδά, ενώ βασικό κομμάτι της έκθεσης αποτελεί η παρουσίαση καναδών ολυμπιονικών. Το όλο εγχείρημα υποστηρίζεται αρκετά από την

τεχνολογία κυρίως μέσω της χρήσης προβολών και οπτικοακουστικού υλικού. Μια καινοτομία που παρέχει το Μουσείο είναι πως δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να δημιουργήσουν το δικό τους αθλητικό προφίλ και με βάση αυτό να δοκιμάσουν τις αθλητικές τους δυνατότητες. Δεύτερο Μουσείο είναι το The Olympic Experience, το οποίο έχει έδρα στο Ρίτσμοντ του Καναδά, το οποίο έχει ακολουθήσει κατά πολύ τα πρότυπα του Μουσείου που προαναφέρθηκαν .

Επόμενο είναι το αθλητικό Μουσείο της Κίνας. Το Μουσείο ξεκινά τη λειτουργία του το 1990. Στη συλλογή του εντάσσονται περίπου δέκα χιλιάδες αντικείμενα τα οποία καλύπτουν μια χρονική περίοδο από το 770 με 476 π.Χ έως και σήμερα. Στα αντικείμενα αυτά μπορούν να βρεθούν μετάλλια, ρούχα και αθλητικός εξοπλισμός διαφόρων αθλητών. Στην Κίνα βρίσκεται και το επόμενο Μουσείο της λίστας και είναι το Ολυμπιακό Μουσείο της Ναντσινγκ. Η λειτουργία του ξεκινά το 2014 και στην κατοχή του έχει περίπου χίλια αντικείμενα. Στα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνονται δάδες, μεταλλεία, φωτογραφίες και οπτικοακουστικό υλικό από διάφορους Ολυμπιακούς αγώνες που έχουν πραγματοποιηθεί στη χώρα. Το επόμενο Μουσείο βρίσκεται και αυτό στην Κίνα και είναι το Ολυμπιακό Μουσείο της Ξιαμεν. Στη συλλογή του εντάσσονται αντικείμενα που συνδέονται με την ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων, όπως μεταλλεία, αφίσες, κονκάρδες.

Επόμενο είναι το Αθλητικό και Ολυμπιακό Μουσείο της Εσθονίας. Η λειτουργία του ξεκινά μόλις τρία χρόνια πριν. Ενώ σκοπός του είναι τόσο η παρουσίαση της συνολικής αθλητικής ιστορίας του λαού της Εσθονίας- όσο αφορά τη χώρα αλλά και στους Ολυμπιακούς αγώνες- όσο και η παρουσίαση σημαντικών αθλητών που κατάγονται από την Εσθονία. Εν συνεχεία, παρουσιάζεται το Αθλητικό Μουσείο της Φινλανδίας. Σκοπός του συγκεκριμένου Μουσείου είναι να αναδείξει τη συνολική ιστορία του αθλητισμού της χώρας. Στην κατοχή του έχει αφίσες και αντικείμενα που συνδέονται με τον αθλητισμό με το παλαιότερο να χρονολογείται κατά τον 5^ο π.Χ. καθώς και πλούσιο φωτογραφικό υλικό το οποίο χρονολογείται στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Κομμάτι της μόνιμης έκθεσης αποτελεί και η ενότητα των Ολυμπιακών αγώνων με έμφαση στις δύο χρονολογίες που πραγματοποιήθηκαν Ολυμπιακοί αγώνες στη Φινλανδία. Οι δύο αυτές χρονιές είναι το 1940 και 1952.

Επόμενο στη λίστα έρχεται το Αθλητικό και Ολυμπιακό Μουσείο στην Κολωνία της Γερμανίας. Πρόκειται για ένα μουσείο το οποίο παρουσιάζει δύο μίση χιλιάδες χρόνια αθλητικής πορείας και εκθέτει αντικείμενα, σχετικά με τον αθλητισμό, από την αρχαία Ελλάδα μέχρι και τον σύγχρονο αθλητισμό του 21^{ου} αιώνα. Ακόμα ένα Μουσείο είναι το Olympic Experience στο Τελ Αβίβ του Ισραήλ. Μουσείο με το οποίο έχεις την δυνατότητα να βιώσεις, μέσω διαφόρων οπτικοακουστικών δραστηριοτήτων, την «μαγεία» των Ολυμπιακών αγώνων καθώς πραγματοποιούνται ποικίλες δραστηριότητες, οι οποίες χωρίζονται σε πέντε διαφορετικές αίθουσες. Η επιλογή των αιθουσών δεν

είναι τυχαία καθώς η καθεμία αντιπροσωπεύει και έναν από τους πέντε κύκλους από τους οποίους αποτελείται το σήμα των Ολυμπιακών αγώνων. Στο Μουσείο πραγματοποιείται μια ξεχωριστή ειδική έκθεση, η οποία είναι αφιερωμένη στους έντεκα Ισραηλινούς αθλητές που εκτελέστηκαν το 1972 στο Μόναχο.

Το Ολυμπιακό Μουσείο στο Ναγκάνο της Ιαπωνίας αν και μικρό παρουσιάζει εκθέματα, όπως τον πυρσό που χρησιμοποιήθηκε για ανάψει η Ολυμπιακή φλόγα, από τους Ολυμπιακούς Αγώνες που είχαν λάβει μέρος στην ομώνυμη τοποθεσία της Ιαπωνίας το 1998. Αντίστοιχα το Ολυμπιακό Μουσείο που έχει έδρα στο Σάππορο της Ιαπωνίας είναι αφιερωμένο στους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες που πραγματοποιήθηκαν 1972. Όλα του τα εκθέματα σχετίζονται με τους αθλητές που συμμετείχαν στους συγκεκριμένους αγώνες καθώς και με τους χειμερινούς αγώνες της Πανεπιστημιάδας ή και τους Σκανδιναβικούς Αγώνες Σκι, που έλαβαν χώρα στο Σάππορο. Με την ευκαιρία που δίνεται μέσω αυτών παρουσιάζεται επίσης και η ιστορία των χειμερινών αγώνων και εκτίθενται αντικείμενα σχετικά με αυτούς. Εν συνεχεία, στο Τόκυο βρίσκεται το Ολυμπιακό Μουσείο της Ιαπωνίας, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2019. Μέσω των εκθέσεων που διοργανώνει (μόνιμων και περιοδικών) παρουσιάζει την συνολική ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Στους επισκέπτες δίνεται η δυνατότητα να περιηγηθούν στην έκθεση τόσο μέσω του οπτικοακουστικού εξοπλισμού που διατίθεται όσο και μέσω διαδραστικών παιχνιδιών. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα επίσης να αγωνιστούν με αυτόν τον τρόπο έχουν τη δυνατότητα να συγκρίνουν την ταχύτητα και τη δύναμη τους με τους πιο σπουδαίους αθλητές που έχουν συμμετάσχει στους Ολυμπιακούς αγώνες.

Το Ολυμπιακό Μουσείο της Κορέας στην Σεούλ, άνοιξε το 1990 και έχει ως βασικό σκοπό του να αναβιώσει το γενικό αίσθημα που δημιουργήθηκε στην πόλη κατά το 1988 που ήταν και η χρονιά τέλεσης των αγώνων εκεί. Σε αυτό το Μουσείο συναντάται μια ποικιλία εκθεμάτων ανάμεσα σε αυτά είναι πυρσοί, μετάλλια, αφίσες, νομίσματα σχετικά με τη διοργάνωση το 1988. Εξέχουσα θέση στο Μουσείο έχει η τεχνολογία μέσω της οποίας το Μουσείο έχει τη δυνατότητα να προσφέρει πολλές πρόσθετες πληροφορίες για την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων καθώς και για τις αξίες που επιδιώκουν να μεταδώσουν.

Στη συνέχεια της λίστας βρίσκεται το Νορβηγικό Ολυμπιακό Μουσείο στο Λιλεχαμερ της Νορβηγίας, που εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 1997. Συνολικά διαθέτει πάνω από επτά χιλιάδες εκθέματα εκ των οποίων κάποια είναι μετάλλια και άλλα αυθεντικά αντικείμενα, είτε των αθλητών είτε αντικείμενα σχετικά με τους Ολυμπιακούς αγώνες. Στο χώρο του Μουσείου πραγματοποιούνται εκθέσεις που παρουσιάζουν την ιστορία του αθλητισμού. Έχει σημειωθεί πως αποτελεί το μοναδικό

ευρωπαϊκό Μουσείο στο οποίο παρουσιάζεται ολόκληρη η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Ξεχωριστό τμήμα του Μουσείου αποτελούν οι Παραολυμπιακοί Αγώνες και οι Ολυμπιακοί Αγώνες Νέων.

Στην Βαρσοβία της Πολωνίας εδρεύει από το 1952 το Μουσείο Αθλητισμού και Τουρισμού. Σημαντικό τμήμα του Μουσείου αυτού είναι συλλογή από Ολυμπιακές δάδες. Πέραν ωστόσο αυτών διαθέτει και συλλογές με αθλητικά τρόπαια, μετάλλια, αθλητικό εξοπλισμό και διαφορά άλλα αντικείμενα που ο συνολικός αριθμός τους ανέρχεται στις σαράντα έξι χιλιάδες. Το συγκεκριμένο Μουσείο διαθέτει επίσης βιβλία, οπτικοακουστικό υλικό και εφημερίδες, έτσι ώστε να προσφέρει στους επισκέπτες μια πιο πλήρη πληροφόρηση. Η μόνιμη έκθεση του με τίτλο «Η ιστορία του Πολωνικού Αθλητισμού και του Ολυμπιακού Κινήματος» παρουσιάζει συνολικά την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων ξεκινώντας από την αρχαία Ελλάδα και φτάνοντας μέχρι τον και σύγχρονο αθλητισμό.

Αρκετά πρόσφατα, μόλις το 2022, έγιναν τα εγκαίνια του σύγχρονου Ολυμπιακού και Αθλητικού Μουσείου στο Κατάρ. Πρόκειται για ένα από τα πιο μεγάλα αθλητικά Μουσεία του πλανήτη με αρκετά σημαντικά εκθέματα. Στα εκθέματα αυτά ανήκουν το γάντι του μποξ που χρησιμοποιήθηκε από τον MuhammadAli στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ρώμης το 1960 καθώς και δάδες από τους Θερινούς και Χειμερινούς Αγώνες από το 1936 και έπειτα. Σημαντική θεματική του Μουσείου είναι οι νίκες που έχει πραγματοποιήσει το Κατάρ, τα μετάλλια που έχει λάβει η χώρα καθώς και τα παραδοσιακά αθλήματα της.

Το Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων Νέων της Σιγκαπούρης αποτελεί προσθήκη στο Ολυμπιακό Μουσείο Σιγκαπούρης από το 2014. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες Νέων πραγματοποιήθηκαν στην Σιγκαπούρη το 2010 και στόχος του Μουσείου είναι να παρέχει στους επισκέπτες του τα κατάλληλα ερεθίσματα με σκοπό να ανακαλύψουν το πραγματικό πνεύμα και τις αξίες των Ολυμπιακών Αγώνων. Επόμενο στη λίστα βρίσκεται το Ολυμπιακό και Αθλητικό Μουσείο της Σλοβακίας στην Μπρατισλάβα, το οποίο ιδρύθηκε το 1985. Για πρώτη φορά άρχισαν να εισάγονται εκθέματα στο Μουσείο το 1987. Από το 2021 έχει εγκαινιάσει μια νέα μόνιμη έκθεση, η οποία δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να έρθουν σε επαφή με περισσότερα από εκατό πενήντα αντικείμενα διεθνούς και εθνικής αξίας. Το Μουσείο προσμετρά στο δυναμικό του είκοσι οκτώ χιλιάδες αντικείμενα άλλα και πενήντα χιλιάδες οπτικά τεκμήρια.

Στην Βαρκελώνη της Ισπανίας στεγάζεται από το 2007 το Ολυμπιακό και Αθλητικό Μουσείο «JoanAntoniSamaranch». Με τη χρήση των νέων τεχνολογιών (οπτικοακουστικά μέσα ή άλλα πολυμέσα) παρέχει την δυνατότητα στους επισκέπτες να πληροφορηθούν ή να γνωρίσουν για

σημαντικά πρόσωπα του αθλητισμού. Οι εκθέσεις και οι συλλογές του Μουσείου ανανεώνονται συχνά λόγω των δωρεών που πραγματοποιούνται.

2.5) Μουσεία συσχετιζόμενα με τα ολυμπιακά ιδεώδη.

Όσον αφορά τα ελληνικά δεδομένα υπάρχουν τρία Μουσεία τα οποία σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς αγώνες. Το ένα από αυτά εδράζεται στη Θεσσαλονίκη, το άλλο στην αρχαία Ολυμπία και το τελευταίο στην Αθήνα.

Αρχικά, η επίσημη ονομασία του Μουσείου που στεγάζεται στην αρχαία Ολυμπία είναι *Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών αγώνων της Αρχαιότητας*. Η αρχική λειτουργία του Μουσείου τοποθετείται μεταξύ του 1880-1885, γεγονός που το καθιστά ένα από τα πρώτα Μουσεία της Ελλάδας, ενώ πλέον είναι γνωστό ως παλαιό Μουσείο της Ολυμπίας. Το νέο Μουσείο της Ολυμπίας ανεγέρθηκε μεταξύ του 1966-1975 και εγκαινιάστηκε το 1982, ωστόσο η λειτουργία του υπήρξε φθίνουσα μέχρι περίπου το 2004. Το 2004 ανακαινίστηκε και ξεκίνησε ένα νέο κεφάλαιο στη λειτουργία του ενόψει των επικείμενων Ολυμπιακών αγώνων που θα πραγματοποιούνταν στη χώρα. Η δημιουργία και η λειτουργία ενός τέτοιου Μουσείου στη συγκεκριμένη γεωγραφική τοποθεσία δεν είναι τυχαία καθώς το ιερό του Δία στην Ολυμπία ήταν το βασικό μέρος όπου τελούνταν οι Ολυμπιακοί αγώνες κατά την αρχαιότητα. Βασικός σκοπός του Μουσείου είναι συγκέντρωση, ανάδειξη και διατήρηση της ιστορίας των Ολυμπιακών αγώνων αλλά και της άθλησης κατά τη διάρκεια της αρχαιότητας. Στο Μουσείο εκτίθενται συνολικά αντικείμενα που σχετίζονται με τα παραπάνω θέματα και προέρχονται από όλο το εύρος του ελλαδικού χώρου. Η έκθεση του Μουσείου ξεκινά με μια εισαγωγή στο ιερό του Δία σαν χώρο ήδη από την Νεολιθική εποχή, έτσι ώστε στη συνέχεια να γίνει η σύνδεση του χώρου με τους Ολυμπιακούς αγώνες. Συνεχίζεται με μια γενική επισκόπηση της ιστορίας των αθλημάτων, παραδείγματος χάριν ποια ήταν τα αθλήματα και ποια η αρχική μορφή τους κατά την αρχαιότητα καθώς και το οποία είναι η αρχή των Ολυμπιακών αγώνων, σχετικούς μύθους για το πώς και το γιατί ξεκίνησαν να τελούνται οι Ολυμπιακοί αγώνες. Η έκθεση περιλαμβάνει ένα κομμάτι σχετικό με το πώς διοργανώνονταν και διεξάγονταν οι Ολυμπιακοί αγώνες αλλά και ποια η σχετική προετοιμασία των αθλητών. Εν συνεχεία, η έκθεσή περιλαμβάνει το πρόγραμμα των αγώνων, παρουσίαση νικητών των Ολυμπιακών αγώνων αλλά και τα βραβεία που αυτοί λάμβαναν αλλά και ένα τμήμα που αναφέρεται στους θεατές. Η έκθεση κλείνει με την παρουσίαση των Πανελλήνιων Αγώνων καθώς και τον Παναθηναίων (Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας, c2022-2023).

Το δεύτερο Μουσείο, αυτό της Θεσσαλονίκης το οποίο ιδρύθηκε το 2001. Αρχικά ονομάστηκε

και λειτούργησε ως Μουσείο Αθλητισμού ενώ το 2008 αναγνωρίστηκε και μετονομάστηκε από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή(Δ.Ο.Ε)⁷ ως Ολυμπιακό Μουσείο. Βασικός στόχος του Μουσείου είναι η ανάδειξη της ιστορίας τόσο των Ολυμπιακών Αγώνων όσο και του αθλητισμού στη χώρα, γεγονός που το καθιστά μοναδικό στη χώρα μας. Το Μουσείο διαρθρώνεται σε δύο βασικές θεματικές ενότητες τους Ολυμπιακούς αγώνες στην Αρχαιότητα και τους Ολυμπιακούς αγώνες στη Σύγχρονη εποχή. Οι δύο αυτές θεματικές διακλαδίζονται σε τρεις υπό θεματικές οι οποίες περιλαμβάνουν α) τις κοινωνικές και ιδεολογικές συνθήκες μέσα στις οποίες πραγματοποιούνταν οι Ολυμπιακοί αγώνες την εκάστοτε εποχή β) τα αθλήματα που συμπεριλαμβάνονταν στους Ολυμπιακούς αγώνες και τέλος γ) τον τρόπο διοργάνωσης τους. Μια ακόμα θεματική που παρουσιάζεται στο Μουσείο είναι αυτή των Παραολυμπιακών Αγώνων. Η θεματική αυτή περιλαμβάνει την πορεία και την εξέλιξη του θεσμού των Παραολυμπιακών Αγώνων ως παράλληλου θεσμού με αυτόν των Ολυμπιακών αγώνων. Επίσης πραγματοποιείται μια γενική επισκόπηση των Παραολυμπιακών Αγώνων, όπως ποια αθλήματα συμμετέχουν στο θεσμό αυτό, τι εξοπλισμός απαιτείται για το εκάστοτε άθλημα καθώς και γνωστοί Έλληνες παραολυμπιονίκες. Τέλος, η τελευταία θεματική της έκθεσης αφορά τον Αθλητισμό ως επιστήμη. Εδώ αναλύεται η συνολική λειτουργία του ανθρώπινου σώματος ενώ μέσω της έκθεσης που ακολουθεί ο επισκέπτης μπορεί να κατανοήσει καλύτερα ποια είναι τα οφέλη της άθλησης στον οργανισμό του.

Πέραν της μόνιμης έκθεσης του, η οποία παρατέθηκε προηγούμενος το Μουσείο κατά διαστήματα φιλοξενεί και περιοδικές εκθέσεις, συνδεδεμένες πάντα με το θέμα των Ολυμπιακών αγώνων. Εξέχουσα θέση στο Μουσείο καταλαμβάνουν και οι δράσεις εξωστρέφειας που διοργανώνει. Σε αυτές περιλαμβάνονται εκπαιδευτικά προγράμματα, εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα που φιλοξενεί όπως συνέδρια, σεμινάρια, ομιλίες, ημερίδες και workshops (Ολυμπιακό Μουσείο, 2007-2013).

Επόμενο Μουσείο είναι το Ολυμπιακό Μουσείο Αθήνας. Το συγκεκριμένο Μουσείο βρίσκεται στην Αθήνα και πιο συγκεκριμένα στο Μαρούσι. Λειτουργεί από το 2004 εντός του εμπορικού κέντρου Golden Hall. Σκοπός της λειτουργίας του είναι η ανάδειξη της Αθήνας ως κέντρου των Ολυμπιακών αγώνων, οι αξίες που διέπουν τους Ολυμπιακούς αγώνες τόσο κατά την αρχαιότητα όσο και σήμερα, αλλά και η ανάδειξη σημαντικών Ελλήνων ολυμπιονικών και παραολυμπιονικών. Η μόνιμη έκθεση του Μουσείου αποτελείται από επιμέρους θεματικές, οι οποίες συνολικά συμπληρώνουν το αφήγημα των Ολυμπιακών αγώνων. Αναλυτικότερα, η έκθεση ξεκινά με παραθέτοντας τους μύθους και τις

⁷ Οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε από τον Έλληνα Δημήτριο Βικελά και τον Πίερ ντε Κουμπερτεν. Στόχος του αρχικά ήταν η αναβίωση των Ολυμπιακών αγώνων, ενώ σήμερα ασχολείται με ότι αφορά τους Ολυμπιακούς αγώνες, οργάνωση, διεξαγωγή, κατάργηση και εισαγωγή αθλημάτων κ.ά.

δοξασίες βάση των οποίων ξεκίνησαν οι αγώνες. Παρουσιάζει γεγονότα ορόσημα για την ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων, όπως η διεξαγωγή τους κατά τους αρχαίους χρόνους, η αναβίωση τους το 1896, αλλά και η επιστροφή τους στη χώρα όπου γεννήθηκαν, την Ελλάδα. Επιπρόσθετος, ένα κομμάτι της έκθεσης αναφέρεται στο Διεθνές Ολυμπιακό Κίνημα, εξετάζοντας σχετικούς οργανισμούς, το στόχο καθώς και τον αντίκτυπο του συγκεκριμένου κινήματος. Σε αυτό συμβάλλει η χρήση της τεχνολογίας, η οποία στο συγκεκριμένο Μουσείο έχει εμπλακεί πολύ με τις Μουσειακές πρακτικές. Χρησιμοποιείται επανυξημένη πραγματικότητα, κινούμενα σχέδια καθώς και γραφιστικές απεικόνισης. Τέλος, στο Μουσείο φιλοξενούνται ανά διαστήματα περιοδικές εκθέσεις σχετικές πάντα με τους Ολυμπιακούς αγώνες, ενώ προσφέρεται και πληθώρα εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία καλύπτουν όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες ξεκινώντας από το νηπιαγωγείο και φτάνοντας μέχρι και το λύκειο(Ολυμπιακό Μουσείο Αθήνας, 2021).

2.6)Ανάλυση των δυο μουσείων ολυμπιακών αγώνων σε αρχαία Ολύμπια και Θεσσαλονίκη και επισκόπηση τους .

Συνοψίζοντας τόσο τα Μουσεία όσο και οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτελούν δύο θεσμούς, οι οποίοι συνδέονται άρρηκτα με την ύπαρξη του ανθρώπου. Αν και η εξέλιξη τους ήταν διαφορετική ανά τους αιώνες ο βασικός σκοπός του παραμένει ο ίδιος, να εξυπηρετήσουν δηλαδή την ανάγκη του ανθρώπου για εξέλιξη, πρόοδο και ψυχαγωγία.

Αρχικά, τα Μουσεία ξεκινούν ως χώροι λατρείας και στη συνέχεια εξελίσσονται σε χώρους γνώσης, διαλόγου με το παρελθόν αλλά και ψυχαγωγίας. Ως λατρευτικοί τελούνται κατά την αρχαιότητα και όλοι οι αγώνες που διεξάγονταν (τοπικοί, πανελλήνιοι, Ολυμπιακοί). Ωστόσο η πορεία τους ανακόπτεται για ένα διάστημα και στη συνέχεια αναβιώνοντας αυτή τη φόρα όχι ως ένα θρησκευτικό τελετουργικό αλλά ως μια ευκαιρία να επικρατήσει η ομόνοια στους λαούς και ως μια ευκαιρία να να γιορτάσουν.

Η εξέλιξη των δύο αυτών θεσμών αποκτά ένα σημείο σύζευξης. Το γεγονός ότι τα Μουσεία αποτελούν φορείς διαλόγου με το παρελθόν από τη μια πλευρά και η ανάγκη διάσωσης της ιστορίας, της φιλοσοφίας και της κουλτούρας που ακολουθεί τους Ολυμπιακούς αγώνες, από την άλλη ,οδήγησαν στη δημιουργία αρκετών Μουσείων Ολυμπιακών Αγώνων. Στην Ελλάδα λειτουργούν τρία Μουσεία σχετικά με το θέμα αυτό. Αυτό που ωστόσο παρατηρείται είναι πως τα Μουσεία αυτά επικεντρώνονται στην παράθεση της ιστορίας και της εξέλιξης των Ολυμπιακών αγώνων, ενώ μικρή είναι η αναφορά στα αθλήματα. Αυτό το κενό φιλοδοξεί να καλύψει η παρούσα πτυχιακή εργασία. Να

αναπτύξει δηλαδή μια θεωρητική πρόταση, η οποία θα αφορά τη δημιουργία και λειτουργία ενός Μουσείου το οποίο θα επικεντρώνεται στην παρουσίαση των ολυμπιακών αθλημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Σχεδιασμός ανάπτυξης Μουσείου

3.1 Αξίες, Όραμα & Αποστολή

Το ζήτημα των κοινωνικών αξιών που ένα Μουσείο πρεσβεύει και προβάλλει αποτελεί ένα ζήτημα που δεν έχει εξεταστεί επαρκώς όσον αφορά το ελληνικό μουσειακό γίγνεσθαι. Το ζήτημα των αξιών ωστόσο έχει τεθεί υπό εξέταση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, γεγονός που επηρεάζει και τη χώρα μας. Η εξέταση των αξιών αφορά τόσο το γενικό βιοτικό επίπεδο με αποτέλεσμα να συμπεριλαμβάνονται και τα Μουσεία σε αυτό, όσο και τον πολιτισμό αλλά και αμιγώς τα ίδια τα Μουσεία. Συνοψίζοντας κάποιες από τις βασικές κοινωνικές αξίες που αφορούν τα Μουσεία είναι: α) η δυνατότητα απόκτησης πολυμορφικής γνώσης με κεντρικό άξονα τη συλλογή που διαθέτει κάθε Μουσείο, β) η δυνατότητα ίσης πρόσβασης στη γνώση, γ) η δυνατότητα έκφρασης διαφορετικών απόψεων, δ) η δυνατότητα το Μουσείο πέρα από χώρο μάθησης να αποτελεί και χώρο δημιουργίας εμπειριών και συνεπώς χώρο ψυχαγωγίας (Μούλιου 2014).

Όλοι οι παραπάνω αναφερόμενοι παράγοντες αποτελούν αξίες που συναντώνται στα περισσότερα από τα Μουσεία στη σύγχρονη εποχή. Αυτό που ωστόσο θα ήταν σκόπιμο είναι μια περαιτέρω ανάλυση τους έτσι ώστε να γίνουν αντιληπτοί στο πλαίσιο του υπό δημιουργία Μουσείου μας. Αρχικά, όσον αφορά τη δυνατότητα απόκτησης πολυμορφικής γνώσης με βάση την συλλογή του Μουσείου. Τα εκθέματα που έχει στην κατοχή του το κάθε Μουσείο είναι και το βασικό του εργαλείο. Συνεπώς το μήνυμα που θέλει να προβάλλει το κάθε Μουσείο το προβάλλει μέσω της χρήσης των αντικειμένων αυτών. Όσον αφορά την πολυμορφική γνώση, η γνώση δεν αποκτάται μόνο μέσω της ανάγνωσης κειμένων ή των ξεναγήσεων όπου το κεντρικό πρόσωπο στις πλείστες των περιπτώσεων είναι ο εκάστοτε ξεναγός. Η γνώση μπορεί να αποκτηθεί μέσω διαδραστικών δραστηριοτήτων, παιχνιδιών καθώς και με την χρήση της τεχνολογίας, ωστόσο ο παράγοντας την τεχνολογίας θα αναλυθεί εκτενέστερα στο κεφάλαιο 3.6. Ο τελευταίος παράγοντας της πολυμορφικής γνώσης βρίσκεται σε άμεση σύνδεση με τον τελευταίο παράγοντα αυτόν της δημιουργίας της εμπειρίας. Βιωματικές ξεναγήσεις, χρήση τεχνολογίας και διάδραση με τον χώρο καθώς και με τα εκθέματα δημιουργούν μια εμπειρία στον εκάστοτε επισκέπτη. Η θετική εμπειρία (λαμβάνεται ως δεδομένο ότι η εμπειρία είναι θετική καθώς υπάρχει και η δυνατότητα αρνητικής εμπειρίας στο μουσειακό χώρο) θα οδηγήσει το

άτομο στο να ψυχαγωγηθεί. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα ο εκάστοτε επισκέπτης να έχει μια θετική εικόνα για τα Μουσεία και όχι την εικόνα που μέχρι πρόσφατα υπερίσχυε για τα Μουσεία. Ο δεύτερος κατά σειρά παράγοντας που έχει αναφερθεί αυτός της δυνατότητας ίσης πρόσβασης στη γνώση αφορά την γενικότερη στάση των Μουσείων έναντι του επισκεπτικού κοινού. Τα σύγχρονα Μουσεία είναι ανοιχτά και μεριμνούν για την πρόσβαση (είτε φυσική είτε πνευματική) του συνόλου της κοινωνίας, ανεξάρτητο καταγωγής, θρησκευτικής ταυτότητας, βιοτικού ή μορφωτικού επιπέδου. Τέλος, ο τρίτος παράγοντας της λίστας αυτός της δυνατότητας έκφρασης των διαφορετικών απόψεων επιδέχεται διπλής ερμηνείας. Η μια ερμηνεία αφορά το ίδιο το Μουσείο. Τα Μουσεία πλέον δεν ακολουθούν την λογική του ότι πρέπει να προβάλλεται μια και μοναδική άποψη την οποία έχουν διδαχθεί ή θεωρούμε ως την πιο σωστή, για αυτό και πολλές φορές οι εκθέσεις τους οργανώνονται έτσι ώστε να δείχνουν και κάτι διαφορετικό πέρα από τη συνηθισμένη εικόνα. Η δεύτερη ερμηνεία αφορά τον επισκέπτη, ο οποίος πλέον μπορεί να εκφραστεί μέσα στο μουσειακό χώρο, να θέσει ερωτήματα, απορίες ή ακόμα και διαφορετικές οπτικές από αυτές που προβάλλει η εκάστοτε έκθεση. Συνοψίζοντας, το ζήτημα των κοινωνικών αξιών μέσα στο μουσειακό χώρο αποτελεί ένα αρκετά αμφιλεγόμενο θέμα ακόμη και στις μέρες μας. Ωστόσο υπάρχουν κάποιες βασικές αξίες, οι οποίες παρατέθηκαν και αναλύθηκαν και οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν και ως βασικός γνώμονας του δικού μας υπό δημιουργία Μουσείου.

Όραμα του υπό δημιουργία Μουσείου μας είναι να καλύψει το κενό που υπάρχει στο μουσειακό χώρο ως προς το συγκεκριμένο θέμα. Λόγω του ότι το Μουσείο χαρακτηρίζεται από μια ιδιαίτερη θεματική ενότητα όραμα του είναι να προσφέρει στους επισκέπτες μια αναβαθμισμένη μουσειακή εμπειρία σε ότι αφορά τα ολυμπιακά αθλήματα. Αποστολή του Μουσείου είναι η συγκέντρωση, διαφύλαξη, οργάνωση και έκθεση της υλικής και άυλης γνώσης που συνδέεται με τα ολυμπιακά αθλήματα ανά τους αιώνες. Όραμα του είναι να μεριμνά για την ίση πρόσβαση στη γνώση, γνώση η οποία προβάλλεται χωρίς περιορισμούς και προκαταλήψεις.

3.2 Εσωτερικό Περιβάλλον (Καταστατικό - Έδρα & Δομή Ομοσπονδίας)

Η λειτουργία όλων των οργανισμών (δημόσιων ή ιδιωτικών), επιχειρήσεων και λοιπών δομών, ορίζεται με βάση το καταστατικό τους. Το καταστατικό είναι ένα έγγραφο το οποίο καταρτίζεται στα πρώτα στάδια της δημιουργίας ενός οργανισμού/επιχείρησης και καθορίζει τη συνολική λειτουργία του (τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική). Αναλυτικότερα σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται από το Λεξικό της Νέας ελληνικής γλώσσας (2002) ως καταστατικό ορίζεται: *καταστατικό (το) 118891 νομ. 1. σύμβαση με την οποία συστήνεται το νομικό πρόσωπο εταιρείας· με αυτή τη σύμβαση καθορίζονται και ρυθμίζονται σημαντικά θέματα τα οποία αφορούν στη λειτουργία, εξατομίκευση και οργάνωση του νομικού προσώπου: ~ συλλόγου / σωματείου / οργανισμού ή κόμματος.* Το καταστατικό

είναι ένα έγγραφο το οποίο μπορεί να τροποποιηθεί αρκετές φορές κατά τη διάρκεια λειτουργίας ενός οργανισμού/επιχείρησης. Οι αλλαγές αυτές συνήθως αντικατοπτρίζουν αλλαγές στη δομή και τη λειτουργία του οργανισμού/ επιχείρησης ή αλλαγές οι οποίες συναντώνται στην κοινωνία και τον τρόπο ζωής και ο εκάστοτε οργανισμός/επιχείρηση πρέπει να τις ακολουθήσει προκειμένου να καταστεί και αυτός βιώσιμος. Όσον αφορά το μουσειακό γίνεσθαι έχει ψηφιστεί Νόμος που ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις ίδρυσης ενός Μουσείου και συνεπώς τι είναι σκόπιμο να περιλαμβάνει το καταστατικό του. Σύμφωνα λοιπόν με τον Νόμο 3028/2002 στο καταστατικό ενός Μουσείου θα πρέπει να γίνεται αναφορά στα παρακάτω: α) να αναλύεται η προς έκθεση συλλογή αντικειμένων, η οποία θα είναι σχετική με το θέμα που το Μουσείο θέλει να επικοινωνήσει στο κοινό, β) να αναφερθεί το καθεστώς της ιδιοκτησίας, γ) να αναγραφεί η έδρα του Μουσείου αλλά και οι μέρες και οι ώρες λειτουργίας του δ) καθώς και να παρατεθεί το οργανόγραμμα με βάση το οποίο θα λειτουργεί το Μουσείο.

Όσον αφορά το οργανόγραμμα, του υπό δημιουργία Μουσείου μας, αυτό θα διοικείται από ένα Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο θα διορίζει και τον Διευθυντή του Μουσείου. Υφιστάμενοι του Διευθυντή θα είναι τα διάφορα Τμήματα που θα λειτουργούν στο εσωτερικό του. Τα Τμήματα αυτά θα είναι α) το Διοικητικό & Οικονομικό Τμήμα, β) το Τμήμα Οργάνωσης Εκθέσεων γ) το Τμήμα Εξωστρέφειας & Ερευνών δ) το Τμήμα Διαχείρισης Αντικειμένων, Προσκτησεων, Δωρεών & Αγορών. Το κάθε ένα από τα Τμήματα αυτά θα αποτελείται από επιμέρους Γραφεία έτσι ώστε να διασφαλιστεί η ομαλότερη λειτουργία τους.

Αρχικά, όπως αναφέρθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αυτό που διορίζει τον Διευθυντή. Ο Διευθυντής λογοδοτεί στο Διοικητικό συμβούλιο ωστόσο πέρα από τον διορισμό του Διευθυντή ένα διοικητικό Συμβούλιο είναι ακόμα υπεύθυνο για μια σειρά δραστηριοτήτων. Σε αυτές περιλαμβάνεται ο καθορισμός των στόχων του Μουσείου αλλά και η κατάρτιση μιας σαφούς στρατηγικής για το πως θα επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί. Αναλυτικότερα, για το Διοικητικό και Οικονομικό Τμήμα, το Διοικητικό Γραφείο θα είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή διοικητικών διατάξεων και στην γενικότερη υποστήριξη των αποφάσεων του Διευθυντή και του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Οικονομικό Γραφείο θα είναι υπεύθυνο για την διαχείριση των οικονομικών του Μουσείου, όσον αφορά τα έξοδα όσο και τα έσοδα. Στα έσοδα μπορούν να αναφερθούν το αντίτιμο του εισιτηρίου ή της συμμετοχής σε εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και τα έσοδα που θα προκύπτουν από τοπωλήτριο και το καφέ του Μουσείου, καθώς και τυχόν χρηματοδοτήσεις από διάφορους φορείς ή ιδιώτες. Στα έξοδα πέρα από τα λειτουργικά έξοδα μπορούν να αναφερθούν το κόστος συντήρησης εκθεμάτων, αγορά ή συντήρηση εξοπλισμού, αγορά γραφικής ύλης. Επίσης το Οικονομικό Τμήμα είναι υπεύθυνο για

παρακολούθηση οικονομικών συναλλαγών και συμφωνιών, για την τήρηση αρχείου σχετικά με την οικονομική κατάσταση του Μουσείου. Εν συνεχεία, το Τμήμα Οργάνωσης Εκθέσεων είναι αυτό το οποίο θα επιμελείται την οργάνωση, λειτουργία, τροποποίηση και εμπλουτισμό των εκθέσεων που θα πραγματοποιούνται στο Μουσείο. Αυτό περιλαμβάνει τόσο την μόνιμη έκθεση του Μουσείου όσο και τις περιοδικές εκθέσεις που μπορεί να φιλοξενοούνται σε αυτό.

Συνεχίζοντας, η εξωστρέφεια αποτελεί ένα πολύ βασικό στοιχείο για τα Μουσεία. Οι συγκεκριμένες δομές έχουν την ανάγκη να προβάλλουν το έργο τους έτσι ώστε να προσελκύουν μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτικού κοινού. Συνεπώς το τμήμα Εξωστρέφειας και Ερευνών περιλαμβάνει κάποια επιμέρους Γραφεία. Αρχικά στο Τμήμα Εξωστρέφειας θα λειτουργεί το Γραφείο Διαχείρισης Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Media). Το συγκεκριμένο Γραφείο θα είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία και δημοσίευση περιεχομένου στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης του Μουσείου. Ακόμη θα απαντά σε μηνύματα ακολούθων σχετικά με την επίλυση αποριών ή την παροχή πληροφοριών. Εν συνεχεία, αναλύεται το Γραφείο Εξωστρέφειας. Το Γραφείο αυτό θα διαχειρίζεται ότι αφορά εκδόσεις που πραγματοποιεί το Μουσείο, διοργάνωση εκδηλώσεων (σεμινάρια, συνέδρια, ομιλίες, παρουσιάσεις και workshops) καθώς και την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Το Τμήμα Ερευνών θα είναι υπεύθυνο για την διεξαγωγή ερευνών σε ότι αφορά, τα αντικείμενα και την ιστορία τους αλλά και σε ότι αφορά την έρευνα, νέες διατάξεις ή πρακτικές για την ορθή διαχείριση των αντικειμένων. Τέλος, το Τμήμα Διαχείρισης Αντικειμένων, Προσκτήσεων, Δωρεών & Αγορών θα αποτελείται από το Γραφείο Τεκμηρίωσης, το Γραφείο Συντήρησης και το Γραφείο Προσκτήσεων, Δωρεών & Αγορών. Το Γραφείο Τεκμηρίωσης είναι υπεύθυνο για την ορθή τεκμηρίωση των αντικειμένων έτσι να είναι διαθέσιμη όλη η πληροφορία που φέρουν και να μην υπάρχει λάθος απόδοση νοημάτων. Το Γραφείο Συντήρησης είναι υπεύθυνο τόσο για την προληπτική συντήρηση των αντικειμένων, όσο και για την αποκατάσταση τυχόν φθορών σε αυτά. Το Γραφείο Προσκτήσεων, Δωρεών & Αγορών, θα είναι υπεύθυνο για την εξέταση, την παρακολούθηση και πραγματοποίηση κάποιων από τις παραπάνω ενέργειες προκειμένου να εμπλουτιστεί η συλλογή του Μουσείου.

Τέλος, αυτό που θα πρέπει να αναλυθεί σε σχέση με την λειτουργία του Μουσείου, είναι η έδρα του. Ως έδρα του Μουσείου θα οριστεί η περιοχή της Ολυμπίας. Παρά το γεγονός ότι η Ολυμπία δεν αποτελεί ένα από το πιο κεντρικά σημεία της χώρας μας, αποτελεί έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Πέρα από το γεγονός ότι αποτελεί έναν δημοφιλή προορισμό, η επιλογή της συγκεκριμένης τοποθεσίας έχει και έναν συμβολικό χαρακτήρα. Η Ολυμπία αποτελεί την γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων και η ύπαρξη του Μουσείου θα ευσταθεί καλύτερα στην τοποθεσία αυτή. Η ύπαρξη και άλλου Μουσείου στην περιοχή με σχετικό θέμα αλλά και οι αντίστοιχοι αρχαιολογικοί

χώροι θα δημιουργήσουν ένα πλαίσιο “διαλόγου” ανάμεσα στον περιβάλλοντα χώρο, δημιουργώντας ένα αφήγημα αρκετά πιο κατανοητό στον επισκέπτη.

3.3 Εξωτερικό περιβάλλον (Διεθνές πολιτικές που επιδρούν στην δημιουργία του Μουσείου)

Όσον αφορά το διεθνές περιβάλλον δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που να αφορούν την ίδρυση ενός Μουσείου. Λόγω της ρευστότητας του θέματος είναι δύσκολο να υπάρχουν τυποποιημένοι κανόνες διεθνώς που να ορίζουν την ίδρυση ενός Μουσείου. Αυτό που ωστόσο μπορεί να γίνει είναι το εκάστοτε Μουσείο να γίνει μέλος κάποιων διεθνών οργανισμών. Αυτό συμβάλλει αρχικά στην εξωστρέφεια των Μουσείων επίσης βοηθά τα Μουσεία να λαμβάνουν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές σε ότι αφορά γενικότερα θέματα διαχείρισης, συντήρησης και τεκμηρίωσης των συλλογών τους, επαγγελματικής δεοντολογίας αλλά και γενικής επιμόρφωσης. Ένας τέτοιος φορέας είναι το ICOM. Η συμμετοχή σε αυτό γίνεται μέσω αίτησης από τον εκάστοτε φορέα και αυτό που απαιτείται είναι η αποστολή του καταστατικού του Μουσείου. Στην περίπτωση του υπό δημιουργία Μουσείου μας μπορεί να ενταχθεί και στο Διεθνές Δίκτυο Ολυμπιακών Μουσείων. Πρόκειται για έναν οργανισμό ο οποίος μέριμνα για την λειτουργία Μουσείων σχετικών με τους Ολυμπιακούς αγώνες ανά τον κόσμο.

3.4 Ανάλυση SWOT

Ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί ένα βασικό κομμάτι κάθε επιχείρησης ή οργανισμού και αποτελεί ένα από τα πρώτα στάδια σε διοικητικό επίπεδο. Αποτελεί ένα έγγραφο στο οποίο ορίζονται οι σκοποί και οι στόχοι του εκάστοτε οργανισμού/επιχείρησης, καθορίζεται ο τρόπος δράσης (ανάλογα με το τι θέλει να πετύχει κάθε οργανισμός ή επιχείρηση) καθώς και οι τρόποι και τα μέσα βάση τα οποία θα επιτευχθούν όλα τα παραπάνω. Ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί ένα έγγραφο πολλών σελίδων στο οποίο:

- α) καθορίζει τους σκοπούς και τους στόχους της εκάστοτε επιχείρησης/οργανισμού
- β) πραγματοποιείται ανάλυση των δυνατών σημείων. των ευκαιριών, των αδυναμιών και των κινδύνων που μπορεί να αντιμετωπίσει μια επιχείρηση οργανισμός. Πρόκειται για την ανάλυση SWOT (Strength- Weakness- Opportunity- Threats). Η συγκεκριμένη ανάλυση για το υπό δημιουργία Μουσείο μας γίνεται στη συνέχεια της εργασίας
- γ) αναλύεται το οργανόγραμμα του οργανισμού έτσι ώστε να φαίνονται ποια είναι τα τμήματα του εκάστοτε οργανισμού, πως αλληλεπιδρούν μεταξύ τους αλλά και ποιες οι αρμοδιότητες για το κάθε τμήμα,

δ) καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός/επιχείρηση αποκτά πόρους-υλικούς και οικονομικούς- καθώς και τον τρόπο διαχείρισής τους (Vila & Canales, 2008).

3.5 Σχεδιασμός - Στρατηγική (Σχέδιο δράσεις ως προς την δομή για την ανάπτυξη και υλοποίηση του)

Αναλυτικότερα, ο στρατηγικός σχεδιασμός καταρτίζεται με βάση κάποιο συγκεκριμένα βήματα. Πρώτο και βασικό είναι να περιγραφεί με σαφήνεια ο σκοπός και οι στόχοι του εκάστοτε εγχειρήματος. Όταν περιγραφούν αυτά είναι ευκολότερο να οριοθετηθεί τόσο το κοινό στο οποίο απευθύνεται καθώς και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του κάθε οργανισμού. Στη συνέχεια πραγματοποιείται μελέτη του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις στρατηγικού σχεδιασμού αναλύεται το εξωτερικό περιβάλλον το οποίο χωρίζεται σε άμεσο και έμμεσο. Το άμεσο περιβάλλον περιλαμβάνει όλους εκείνους τους παράγοντες σε άμεση επαφή με τον οργανισμό/επιχείρηση και μπορούν να επηρεάσουν την λειτουργία του σε ένα σημείο. Στους παράγοντες αυτούς μπορούν να αναφερθούν α) τυχόν συνεργάτες, προμηθευτές, τυχόν ανταγωνιστές. Αναφορικά με το έμμεσο εξωτερικό περιβάλλον εξετάζονται παράγοντες όπως η συνολική οικονομική κατάσταση, η κοινωνικοπολιτική κατάσταση της εποχής, η κοινωνική και οικονομική κατάσταση της περιοχής που δραστηριοποιείται ο εκάστοτε οργανισμός/επιχείρηση, η χρήση της τεχνολογίας και τέλος το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα λειτουργήσει η επιχείρηση/οργανισμός. Οι ενέργειες αυτές βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την ανάλυση SWOT που θα πραγματοποιηθεί στην συνέχεια του στρατηγικού σχεδιασμού (Vila&Canales, 2008)

Εν συνεχεία, περιγράφεται ο τρόπος σχεδιασμού του Μουσείου καθώς και η λογική πίσω από το σχεδιασμό αυτό. Το Μουσείο θα διαρθρώνεται σε ορόφους κάθε όροφος θα αποτελεί και μια διαφορετική θεματική. Τα ολυμπιακά αθλήματα μπορούν να χωριστούν σε αυτά που πραγματοποιούνται σε υδάτινο χώρο. Σε αυτά μπορούν να αναφερθούν η κολύμβηση καθώς και η καλλιτεχνική κολύμβηση, η υδατοσφαίριση, το κανόε καγιάκ, η κωπηλασία, η ιστιοπλοΐα. Τα αθλήματα που εντάσσονται στην ενόργανη γυμναστική, τα οποία είναι η αμιγώς ενόργανη γυμναστική, η ρυθμική γυμναστική καθώς και το τραμπολίνο. Τα αθλήματα που αφορούν πολεμικές τέχνες και βάρη, που σε αυτά περιλαμβάνονται η ελευθέρα πάλη, η ελληνορωμαϊκή πάλη, η πυγμαχία, το τae κβο ντο, καθώς και το τζούντο και τέλος η άρση βαρών. Αθλήματα που πραγματοποιούνται σε χώρο γηπέδου όπου σε αυτά μπορούν να αναφερθούν ο στίβος, το μπάσκετ, το ποδόσφαιρο, το γκολφ, η τοξοβολία. Επιπροσθέτως υπάρχουν και αθλήματα τα οποία έχουν παρουσιαστεί λίγες φορές σε Ολυμπιακούς αγώνες, ή αθλήματα που υπήρχαν στους Ολυμπιακούς αγώνες κατά την αρχαιότητα και

στους σύγχρονους αγώνες δεν συναντώνται. Στα προαναφερθέντα αθλήματα μπορούμε να αναφέρουμε την διελκυστίνδα, το λακρός, τις ρακέτες, το τρίαθλο, το πένταθλο καθώς και άλλα αθλήματα. Με βάση τα προαναφερθέντα ο ένας όροφος του Μουσείου θα περιλαμβάνει αθλήματα με βασικό στοιχείο τους το υδάτινο. Στον δεύτερο όροφο θα παρουσιάζονται τα αθλήματα της ενόργανης γυμναστικής. Στον τρίτο όροφο αθλήματα σχετικά με πολεμικές τέχνες και τα βάρη. Ο επόμενος όροφος θα περιλαμβάνει αθλήματα που πραγματοποιούνται σε χώρο γηπέδου. Τέλος, ο πέμπτος όροφος θα παρουσιάζει αθλήματα που έχουν παρουσιαστεί ανά διαστήματα στους Ολυμπιακούς Αγώνες καθώς και αθλήματα που πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο των Ολυμπιακών αγώνων γυναικών που πραγματοποιούνταν κατά την αρχαιότητα.

Αφού παρατέθηκε η διάρθρωση του Μουσείου εν συνεχεία πρέπει να αναφερθεί ο τύπος των εκθεμάτων που θα εκτίθενται. Με δεδομένο ότι το Μουσείο αφορά τα Ολυμπιακά αθλήματα, τα εκθέματα θα βρίσκονται γύρω από τη θεματική αυτή. Σε αυτά μπορούμε να αναφέρουμε αντικείμενα που σχετίζονται με το εκάστοτε άθλημα, ειδικός εξοπλισμός που απαιτείται, ενδυμασία και γενικότερα αντικείμενα που σχετίζονται με το κάθε άθλημα.

Όσον αφορά τη διάρθρωση κάθε ορόφου μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής. Κάθε όροφος θα προσομοιάζει και το μέρος στο οποίο πραγματοποιείται το κάθε άθλημα. Παραδείγματος χάριν ο όροφος που αφορά το υδάτινο στοιχείο θα προσομοιάζει με θάλασσα, ο όροφος που αφορά πολεμικές τέχνες θα προσομοιάζει με ρινγκ και ούτω καθεξής. Κάθε όροφος θα χωρίζεται σε μικρότερα δωμάτια όπου κάθε δωμάτιο θα αφορά και ένα άθλημα. Στο κάθε δωμάτιο θα παρουσιάζεται και η εξέλιξη του κάθε αθλήματος στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων.

Δυνατά σημεία (Strengths)

- τοποθεσία
- η μοναδικότητα του θέματος
- η εκτεταμένη χρήση τεχνολογίας

Αδύναμα σημεία (Weaknesses)

- Αρκετα υψηλό κόστος λειτουργικών εξόδων

Ευκαιρίες (Opportunities)

- Δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασίας με το Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας

- Δυνατότητα συνεργασίες με φορείς που ασχολούνται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες
- Δυνατότητα συνεργασίας με άλλα μουσεία της ίδιας θεματολογίας
- Δυνατότητα χρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς φορείς

Απειλές (Treats)

- Οικονομικές δυσκολίες στην κοινωνία που εντοπίζονται συνολικά στο κοινωνικό σύνολο
- Η γενικότερη στάση που ο ελληνικός λαός αντιμετωπίζει τα Μουσεία
- Ελλιπής χρηματοδότηση από τον κρατικό μηχανισμό

Δυνατά σημεία (Strengths)

Ο πρώτος παράγοντας που αναφέρθηκε ως δυνατό σημείο είναι η τοποθεσία. Όπως αναφέρθηκε και πρωτύτερα η επιλογή της συγκεκριμένης τοποθεσίας δεν είναι τυχαία. Το γεγονός ότι το Μουσείο έχει τοποθετηθεί στο σημείο που αποτελεί και γενέτειρα των Ολυμπιακών θα αποτελέσει πόλο έλξης για το επισκεπτικό κοινό.

Ως δεύτερος παράγοντας αναφέρθηκε η μοναδικότητα του θέματος. Λόγω του ότι το Μουσείο παρουσιάζει ένα αρκετά συγκεκριμένο θέμα αποτελεί ένα αρκετά καλό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Ως τελευταίος παράγοντας αναφέρθηκε η εκτεταμένη χρήση της τεχνολογίας. Η τεχνολογία γενικότερα στο μουσειακό χώρο προσφέρει περισσότερες δυνατότητες καθώς κάνει τις ξεναγήσεις πιο διαδραστικές. Συνεπώς ο συνδυασμός τόσο του δεύτερου όσο και του τρίτου παράγοντα δημιουργούν ένα αρκετά δυνατό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Αδύναμα σημεία (Weaknesses)

Ο παράγοντας που έχει αναφερθεί ως αδύναμο σημείο είναι το αρκετά υψηλό κόστος των λειτουργικών εξόδων. Με βάση την περιγραφή του Μουσείου προκύπτει ότι το κόστος της συντήρησης του θα είναι αρκετά υψηλό λόγω της έκτασης του. Κάτι το οποίο θα είναι επίσης αρκετά κοστοβόρο είναι τόσο η κατασκευή του Μουσείου ως κτίριο αλλά και η εγκατάσταση και η λειτουργία των τεχνολογικών. Λόγω του ότι τα τεχνολογικά μέσα που θα πλαισιώσουν την έκθεση στηρίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη, στην ανάγκη μετάφρασης σε άλλες γλώσσες αλλά και γενικότερα λόγω του ότι είναι κοστοβόρα τόσο ως προς την αγορά όσο και προς την συντήρηση το κόστος των λειτουργικών εξόδων αυξάνεται κατά πολύ.

Ευκαιρίες (Opportunities)

Σε ότι αφορά τις ευκαιρίες οι περισσότερες αφορούν κυρίως το επίπεδο συνεργασιών. Αρχικά, μια μελλοντική ευκαιρία συνεργασίας είναι με το Μουσείο Αρχαία Ολυμπίας. Το γεγονός ότι το δύο αυτά Μουσεία θα βρίσκονται στη ίδια περιοχή δίνει τη δυνατότητα συνεργασίας έτσι ώστε να οργανωθούν δράσεις οι οποίες θα συμπληρώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό το αφήγημα των Ολυμπιακών Αγώνων, από τη μια το ένα Μουσείο θα αφηγείται την ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων και από την άλλη το άλλο Μουσείο θα συμπληρώνει τις πληροφορίες αυτές μέσω της αφήγησης της ιστορίας των ολυμπιακών αθλημάτων καθώς και της εξέλιξης αυτών. Οι επόμενοι δύο παράγοντες δηλαδή οι συνεργασίες με Μουσεία ίδιας θεματολογίας και οι συνεργασίες με φορείς που ασχολούνται με Ολυμπιακούς αγώνες είναι σε μεγάλο βαθμό κοινοί. Γενικότερα οι συνεργασίες στο μουσειακό περιβάλλον συμβάλλουν στην εξωστρέφεια των Μουσείων, στο να εντάσσονται τα Μουσεία σε προγράμματα, στο να γίνονται ευρύτερα γνωστά στο κοινό, αλλά και να υπάρχει μια καλύτερη πληροφόρηση σε ότι αφορά θέματα τεκμηρίωσης, συντήρησης αλλά και να γίνεται καλύτερη έρευνα. Ένας τελευταίος παράγοντας είναι η δυνατότητα χρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς φορείς. Λόγω της φύσης του θέματος αλλά και της δυνατότητας συνεργασιών που προαναφέρθηκαν το συγκεκριμένο Μουσείο θα μπορεί να διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απειλές (Treats)

Συνεχίζοντας στους παράγοντες που έχουν αναφερθεί ως απειλές αρχικά έχει αναφερθεί η γενικότερη οικονομική κρίση που μαστίζει την χώρα μας κατά τα τελευταία χρόνια. Ο παράγοντας των οικονομικών δυσκολιών είναι κάτι το οποίο έχει οδηγήσει στην περικοπή αρκετών βασικών αγαθών. Με το δεδομένο αυτό η επίσκεψη σε ένα Μουσείο και η καταβολή αντιτίμου για την είσοδο σε αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως περιττή δαπάνη. Εν συνεχεία, έρχεται ο παράγοντας της στάσης της ελληνικής κοινωνίας προς τα Μουσεία, Γενικότερα η στάση των ελλήνων έναντι των Μουσείων δεν είναι και τόσο προσφιλή λόγω της σύνδεσης που έχει γίνει με ατελείωτες ξεναγήσεις που βασικό ρόλο έχει ο ξεναγός και όχι οι επισκέπτες. Παρόλα αυτά ο προαναφερθέν παράγοντας είναι κάτι το οποίο τείνει να αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Ένας τελευταίος παράγοντας είναι η ελλιπής χρηματοδότηση που δίνεται στα Μουσεία από το κράτος. Το ενδεχόμενο ελλιπούς ή μικρής χρηματοδότησης από το κράτος μπορεί

να εγείρει ζητήματα που αφορούν τόσο τη λειτουργικότητα του, όσο και την συντήρηση τόσο του κτιρίου όσο και του εξοπλισμού αλλά και των ίδιων των εκθεμάτων.

Κλείνοντας, αναφορικά με την ανάλυση SWOT που πραγματοποιήθηκε πρέπει να αναφερθούν κάποια πράγματα. Η συγκεκριμένη ανάλυση αποτελεί μια καθαρά βιβλιογραφική και προσεγγιστική ανάλυση. Έχουν εξεταστεί και αναλυθεί μόνο κάποιο αρκετά βασικοί παράγοντες. Αυτό έχει συμβεί λόγω του ότι δεν υπάρχουν ρεαλιστικά δεδομένα για να στηριχθούμε λόγω του ότι το Μουσείο δεν λειτουργεί σε πραγματικό χώρο και χρόνο.

3.6 Καινοτόμες υπηρεσίες που έχουν εφαρμοστεί και θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην λειτουργία του Μουσείου

Στο προηγούμενο κεφάλαιο παρουσιάστηκε η διάρθρωση του Μουσείου. Όπως γίνεται αντιληπτό το συγκεκριμένο Μουσείο δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς την χρήση τεχνολογίας. Ο τρόπος που θα παρουσιαστούν τα εκθέματα απαιτεί σε μεγάλο βαθμό την χρήση τεχνολογίας έτσι ώστε το μήνυμα που θέλει να επικοινωνήσει η έκθεση να γίνει ευκολότερα κατανοητό. Αρχικά στο Μουσείο θα δίνεται η δυνατότητα ξενάγησης με ακουστικό οδηγό. Σε κάθε αίθουσα βασική θέση θα έχει η επαυξημένη πραγματικότητα, έτσι ώστε ο επισκέπτης να μπορεί να δει το πως ήταν οι χώροι άθλησης αλλά και πως εξελιχτήκαν στο πέρασμα των αιώνων. Επίσης σε κάθε αίθουσα θα υπάρχουν ολογράμματα αθλητών. Τα ολογράμματα αυτά θα αφηγούνται την ιστορία του αθλήματος, το πως προετοιμάζονταν για αυτά καθώς και τον απαραίτητο εξοπλισμό που απαιτείται. Τα ολογράμματα θα έχουν την μορφή αθλητή ενώ ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα διαδρασής με αυτά με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Συμπεράσματα και προτάσεις

4.1 Τι αποκομίσουμε

Συνοψίζοντας, τα Μουσεία αποτελούν έναν θεσμό τόσο παλιό όσο και η ύπαρξη του ανθρώπου. Έναν εξίσου παλιό θεσμό αποτελούν και οι Ολυμπιακοί αγώνες. Τα Μουσεία ξεκινούν την πορεία τους ως χώρος λατρείας των Μουσών. Εξελίσσονται σε τοποθεσίες συγκέντρωσης και ανάδειξης

αξιοπερίεργων αντικειμένων. Οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές αλλαγές οδήγησαν και στην επακόλουθη αλλαγή του ρόλου των Μουσείων. Τα Μουσεία διαφοροποιούν το ρόλο τους και μετατρέπονται σε τοποθεσίες συγκέντρωσης και έκθεσης της υλικής και της άυλης πολιτισμικής μας κληρονομιάς, με δυνατότητα πρόσβασης σε όλους. Όσον αφορά τους Ολυμπιακούς αγώνες αποτελούν και αυτοί έναν αρκετά παλιό θεσμό. Ξεκινούν και αυτοί από την ανάγκη του ανθρώπου να εξελίξει και να αναπτύξει τον εαυτό του και να εισάγει στη ζωή του έννοιες όπως η *ευγενής άμιλλα*, το *ευ αγωνίζεσθαι* και το *νους υγιής εν σώματι υγείη*. Οι Ολυμπιακοί αγώνες έχουν ταυτιστεί με την τοποθεσία της Ολυμπίας. Στο πλαίσιο των πανελληνίων αγώνων που διεξάγονταν στο ελλαδικό χώρο κατά την αρχαιότητα οι αγώνες της Ολυμπίας έγιναν και οι πιο γνωστοί. Οι αγώνες αυτοί μετατράπηκαν σε ένα γνωστό γεγονός και αφορμή για την παύση των εχθροπραξιών ενώ η διεξαγωγή τους συνεχίστηκε για πολλά χρόνια και η πορεία τους ανακόπτεται κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ωστόσο κατά το 1896 ξεκίνησε η αναβίωση τους κάτι το οποίο συνεχίζεται μέχρι και σήμερα με ελάχιστες εξαιρέσεις.

4.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα στο μέλλον.

Αναφορικά με την δημιουργία ενός Μουσείου βασικό βήμα είναι η δημιουργία ενός καταστατικού το οποίο θα ορίζει το οργανόγραμμα του, τον τρόπο λειτουργίας του, θα περιγράφει τους σκοπούς και τους στόχους του αλλά και το μήνυμα που αυτό θέλει να επικοινωνήσει.

Στην παρούσα πτυχιακή πραγματοποιήθηκε μια βιβλιογραφική προσέγγιση ως προς τον τρόπο που μπορούμε να παρουσιάσουμε και να δομήσουμε ένα Μουσείο Ολυμπιακών Αθλημάτων. Ωστόσο υπάρχουν ζητήματα τα οποία επιδέχονται περαιτέρω έρευνας. Ωστόσο η έρευνα αυτή είναι κατά το οποίο θα είναι εύκολο να πραγματοποιηθεί με βάση πραγματικά δεδομένα και συνθήκες και όχι βιβλιογραφική επισκόπηση. Κάποιο παράγοντες που μπορούν συνεπώς να εξεταστούν περαιτέρω είναι οι διαχωρισμός των Ολυμπιακών αθλημάτων ανά κατηγορίες αλλά και το ποια και πόσα αθλήματα υπήρχαν στην αρχαιότητα, πόσα από αυτά δεν συναντώνται στους σημερινούς Ολυμπιακούς αγώνες και γιατί καθώς και ποιο η εξέλιξη των ήδη υπαρχόντων αθλημάτων. Τέλος αυτό που μπορεί να εξεταστεί περαιτέρω με βάση και πάλι ρεαλιστικά δεδομένα είναι η ανάλυση SWOT που πραγματοποιείται.

Βιβλιογραφία

1.1 Ελληνογλώσση βιβλιογραφία

Γιαλούρης, Ν. (1996) *Αρχαία Ήλις, Το Λίκνο των Ολυμπιακών Αγώνων*. Αθήνα

Δεληγιαννης, Ι. & Παπαϊωαννου, Γ. (2014) Μουσείο και αξιοποίηση πολιτισμικού αποθέματος με χρήση ψηφιακής τεχνολογίας και διαδραστικών πολυμέσων. Στο Μπίκος, Γ. & Κανάρη, Α. (επιμ.) (2014) *Μουσειολογία, Πολιτιστική Διαχείριση και εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μούλιου, Μ. (2014). Τα μουσεία στον 21ο αιώνα: προκλήσεις, αξίες, ρόλοι, πρακτικές. στο Γ. Μπίκος και Α. Κανάρη (επιμ), *Μουσειολογία. Πολιτιστική Διαχείριση και Εκπαίδευση*, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

Μπαμπινιώτης, Γ. Δ. (2002). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας με σχόλια για τη σωστή χρήση των λέξεων: ερμηνευτικό, ετυμολογικό, ορθογραφικό, συνωνύμων, αντιθέτων, κυρίων ονομάτων, επιστημονικών όρων, ακρωνυμίων*. Κέντρο Λεξικολογίας.

Οικονόμου, Μ. (2002). Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; *Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα*. Αθήνα: Κριτική.

Παλαιολόγος, Κ. (2003). *Ολυμπία και Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα*. Αθήνα: Πολιτεία

Παναγιωτόπουλος, Δ. (1990). *ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ* (Doctoral dissertation, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ).

Παπαϊωαννου, Γ. & Στεργιάκη, Α. (2013) *Σχολείο-Μουσείο-Ψηφιακός κόσμος. Συνθεση ψηφιακού χώρου με Συνεπιμέλεια Μαθητών και Εκπαιδευτικών*. Ρόδος: Βιβλιοθήκη Γυμνασίου Ιαλυσού.

Χάιτας, Χ., & Τράντα, Α. (2010). Όταν τα αντικείμενα αγγίζονται... Το παράδειγμα της έκθεσης «Πρόσωπα και Πράγματα». *Το Μουσείο*, 7, 4-13.

Χριστοφορίδη, Β., & Γιάτσης, Σ. (2009). Συγκριτική Σημειολογική Προσέγγιση των Θρησκευτικών Στοιχείων στους Αρχαίους και Σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. *Inquiries in Physical Education and Sport*, 7(3), 317-332.

1.2 Ξενογλώσση βιβλιογραφία

Kefalidou, E. (2004). On Phormiskoi Again. *Bulletin of the Institute of Classical Studies*, 47(1), 23-44.

- Phillips, M. G. (Ed.). (2012). *Representing the sporting past in museums and halls of fame*. Routledge.
- Van Aalst, I., & Boogaarts, I. (2002). *From museum to mass entertainment: The evolution of the role of museums in cities*. *European urban and regional studies*, 9(3), 195-209.
- Vilà, J., & Canales, J. I. (2008). Can strategic planning make strategy more relevant and build commitment over time? The case of RACC. *Long Range Planning*, 41(3), 273-290.
- Xanthoudaki, M. (2015). Museums, innovative pedagogies and the twenty-first century learner: a question of Methodology. *Museum and society*, 13(2), 247-265.

1.3 Ιστοσελίδες/Επίσημα Site

- Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή. (c2023). *Η διαδρομή των Ολυμπιακών Αγώνων στο χρόνο*. <https://www.hoc.gr/olympic-games-history/>
- Η μηχανή του χρόνου. (2012). *Οι αρχαίοι Ολυμπιακοί αγώνες, Α Μέρος*. https://www.youtube.com/watch?v=36Z8lqPsO_M
- Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας. (c2022-2023), <https://ancientolympiamuseum.com>
- Ολυμπιακό Μουσείο. (2007-2013). <http://www.olympicmuseum-thessaloniki.org>
- Ολυμπιακό Μουσείο Αθήνας. (2021). <https://athensolympicmuseum.org>